

# FOAIA POPORULUI

## Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.  
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.  
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.  
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

## Foaie politică.

Apăre în fiecare Duminică.

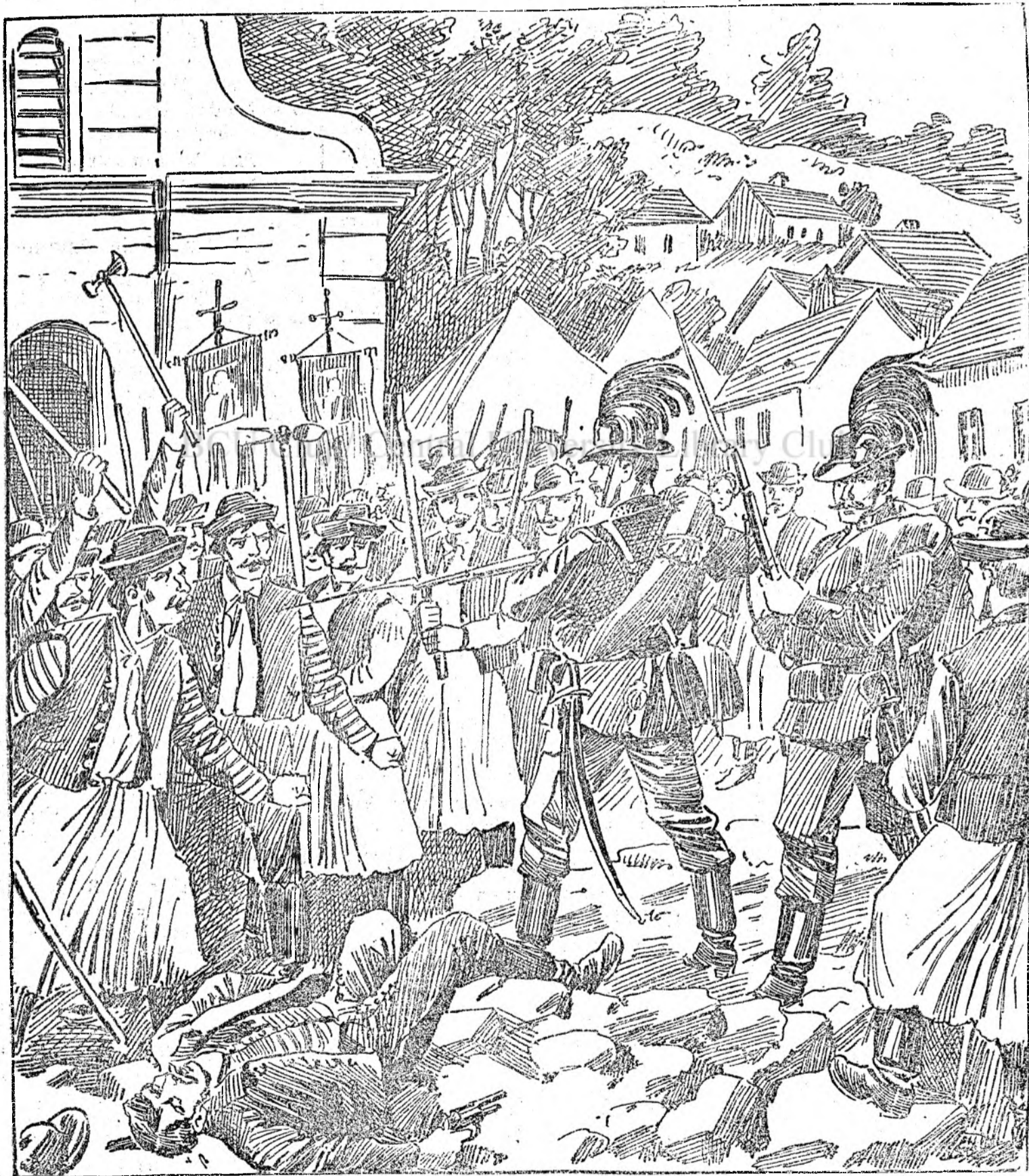
## INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

## Ucis de gendarmi.

— Dela un pelerinaj din Gömör. —



În satul Gömörșid (Ungaria) se face pelerinaj în fiecare an pe vremea aceasta și așa s'a făcut și acum.

Anul acesta la petrecerea ce se dă de obicei, feciorii satului s'au prea înfierbântat la creeri și au venit în conflict cu patrula de gendarmi. În învălmășală unul cu numele Ioan Daraboș a scos un revolver și a amenințat

pe gendarmi că-i pușcă. N'a apucat însă să tragă din revolver, când unul din gendarmi i-a și dat un glonț. Daraboș a căzut mort la pământ, ținând încă în mâna înțeleștată revolverul, cum se vede în chip.

În urma acestei întâmplări s'a iscat o mare turbureală în sat. Sătenii s'au înarmat cu ciomege, au tăbărit cu urlete și mare tă-

răboiu asupra gendarmilor și era să-i omoare, dacă nu le sosea ajutor grabnic de pe satele vecine. Chipul nostru ne arată atacul sătenilor asupra gendarmilor.

S'a introdus numai decât cercetarea, ca să se vadă cine e vinovat aci și că în drept au fost gendarmii să folosească arma?

## Serbările din București.

Am dat știrea, că cele mai multe din corurile noastre au plecat la București, la expoziție, unde au dat toate la oaltă un mare *festival coral*.

Escursiunea corurilor noastre, primirea de tot călduroasă și însuflețită ce li s'a făcut pretotindinea în România și concertarea împreună a corurilor din toate părțile Daciei lui Traian (Ardeal, Bănat, Bucovina și România), au dat serbărilor un caracter de o mare manifestație culturală a tuturor Românilor. S'a văzut și s'a arătat lumii că deși atârnăm politicește de diferite stăpâniri și locuim în țări deosebite, cărora voim să le fim cetățeni credincioși, în privința limbii, obiceiurilor și culturii naționale una și nedespărțită suntem, un neam, cum sunt frații unei familii. Și apoi cum a zis un vorbitor:

Eu și-s frate, tu-mi ești frate  
In noi doi un suflet batel...

### Călătoria.

Aproape toate corurile noastre au plecat Vineri, în 7 Sept. c. spre București. Cele mai multe au fost corurile din Bănat, de unde au plecat următoarele coruri și reuniuni de cântări: Reuniunile de cântări din Reșița montană, Bogșa, Bozovici-Dalboșeș, Coștei, Oravița rom., Ticvaniul-mare, Sân-Miclăușul-mare, Lugoș, corul din Cacova etc. apoi Reuniunea de cântări din Beiuș și Oradea-mare. Din Ardeal au mers Reuniunea de cântări din Săliște și din Orăștie și corurile Moșilor și corul din Ocna Sibiului. Din Bucovina a fost societatea »Armonia« din Cernăuți. Din România s'au dus la București »Doina« din Turnu-Severin, »Armonia« din Bărlad și Corurile țărănești din Osoiu, Breaza și Dumbrăveni etc. Preste toate apoi a fost Societatea corală »Carmen« din București, 150 de persoane, dirig. de prof. G. Kiriac. La coruri s'au alăturat și alți escurzioniști în număr mare.

Corurile din Bănat au intrat în România pe la Verciorova, cele din Ardeal pe la Turnu-Roșu și Predeal. În calea lor pe la toate gările au fost primite cu furtunoase ovațiuni și salutări frățești. Corurile Bănățene s'au întâlnit cu cele ardeleni la stația Peatra Olt. Întâlnirea a fost foarte cordială. De aci au mers cu un tren special, sosind la București Sâmbătă, la oarele 12 din zi. Escurzioniștii erau la 2000 de oameni. Tot atunci a sosit și trenul de la Predeal, cu care venia corul dela Brașov-vechiu și »Junii« din Scheii-Brașovului.

### Primirea și intrarea în București.

Primirea corurilor la gara de nord a fost foarte călduroasă și însuflețită, iar intrarea în București a fost grandioasă. La gară aștepta o mulțime uriașă, între care societățile de cântări din București și de la țară, sosite mai curând, cu steagurile lor, apoi 3 muzici militare. Doamnele și d-șoarele erau înbrăcate în frumoase costume naționale. În momentul sosirii trenului, muzicile militare începură să cânte.

Și pe când cele trei muzici intonau grandiosul imn jubilar, Românii veniți

din toate colțurile vechei Dacii își strângeau mâinile, se îmbrățișau, se sărutau...

În curtea gării au urmat salutările. Cel dintâiu a vorbit locțiitorul de primar, dl Al. Ciurcu, care a rostit următoarele:

»Cu inima înduioșată vă zic: Bine ați venit, fraților, în cetatea românismului, în capitala Regatului român!

Bine ați venit, frați ardeleni, bine ați venit, frați bănățeni, pe pământul sfânt al României.

Să vă spun că vă primim cu căldura iubirei frățești, e de prisos. O știți voi prea bine.

Țara întreagă se veselește de venirea voastră, țara întreagă vă sărbătorește și inimile Românilor din toate unghiurile bat azi în unison.

De azi dimineată soarele pare mai radios, iar' codrii Carpaților mai mândri și mai veseli.

Despărțiți de voi prin hotare politice, dar' uniți în gânduri, uniți în simțiri prin legături neperitoare de sânge, de amintiri ale trecutului, de datini, de limbă și de aspirațiuni, ne dăm azi mâna pe pământul binecuvântat al Patriei Mume.

E aceasta o zi măreață, o zi de mare sărbătoare.

Ne veți cânta doinele voastre dulci și fermecătoare. Să cântați fraților! Cântecule voastre vor legăna visurile noastre, vor răcori sufletele noastre!

Ași vrea acum să vă strâng pe toți în brațele mele, dar' fiind-că sunteți așa mulți, să vină cel mai apropiat în brațele mele, ca să-l îmbrățișez pentru voi toți.

Trăiască Ardealul!

Trăiască Banatul!

Spunând aceste cuvinte dl Alex. Ciurcu cuprinse în brațe pe dl Dr. Dobrin președintele reuniunii de cântări din Lugoș, și l sărută cu căldură.

Au mai vorbit dl Leon Ghica, președ. societății »Carmen« și în numele studenților Al. Eremia.

În numele excursioniștilor au vorbit d-nii: avocatul Dr. Dobrin din Lugoș și Dr. Comșa din Săliște, mulțumind Bucureștenilor pentru frumoasa primire.

Dl Dr. Dobrin a zis între altele:

»Am venit la voi cu dragă inimă să vă aducem tot ce avem mai bun. Am venit să vă aducem cântarea, prin care ne păstrăm limba. Căci noi nu cântăm, ca să cântăm numai, ci ca să ne asigurăm existența neamului, să-i întărim puterea de rezistență.

După salutări corul din Lugoș a cântat foarte mișcător »Deșteaptă-te române«, apoi între sunetele muzicelor militare s'a format un cortegiu mareș, care a străbătut între uralele însuflețite ale mulțimei, ce stătea pe trotoarele străzilor și prin ferestri, calea Griviței, calea Victoriei, stradele Lipsani și Șelari, îndreptându-se în urmă fiecare societate la quartirele, cari le-au fost avizate.

În decursul acestei intrări triumfale pe ulițe s'au aflat la 30 mii de oameni, a căror aclamații nu se mai sfârșeau. La nici o serbare în București nu s'a văzut o asemenea însuflețire. O ploaie de flori a căzut aproape neîntrerupt asupra oaspeților. Muzicile militare, așezate din distanță în distanță, cântau neîntrerupt.

În dreptul Ligei culturale s'a cântat »Deșteaptă-te Român«. Iar în dreptul palatului regal, toată lumea și-a descoperit capul și muzicele au cântat »Trăiască Regele«.

La un moment dat corurile începură a cânta același imn, și din mii de piepturi se ridicară în văzduh aceleași sunete, aceleași cuvinte.

Acest moment a fost atât de sărbătoresc, atât de înălțător, încât a mișcat toate inimile și a produs o însuflețire de nedescris.

După terminarea imnului regal, și în momentul când Junii din Brașov cu căciulile lor falnice și pene mândre trecură prin dreptul palatului regal, ei descărcară o răsunătoare salvă de focuri de pistoale.

Cortegiul trecând pe lângă statua lui Mihaiu Viteazul, toată lumea își descoperi capul. La biserica Domnița Bălasa cortegiul s'a oprit. Aici vicarul metropoliei Nifon Plocețeanu a săvârșit o slujbă dzească. După aceasta coriștii s'au resfirat pela cvartire.

Așa s'a făcut intrarea triumfală a Ardelenilor și Bănățenilor în Capitala României.

### Festivalul de Duminecă.

Adevăratele serbări și producții ale corurilor s'au început Duminecă, în 9 Sept. c. Deja de dimineată era pe ulițe o vie mișcare și însuflețire. Publicul se îngrămădea spre expoziție, la Arenele romane, unde era să se ție producțiile. Publicul era încântat de cortegiile corurilor, cari își făceau intrarea în expoziție.

Conform programului serbările de Duminecă s'au început înainte de amiază la 11 oare cu sfințirea steagului societății corale »Carmen«. La slujba ce s'a făcut cu acest prilej a cântat corul Lugoșenilor, condus de măestrul Vidu. S'a ținut vorbiri frumoase. La actul sfințirii au luat parte toate corurile, venite la București, cântând fiecare deviza sa, apoi au defilat pe rând toate corurile pe dinaintea steagului sfințit, în care timp corul lugoșan cânta »Deșteaptă-te române«. Cu prilejul defilării au fost furtunos aplaudate Săliștenele, în framosul și elegantul lor costum. După serbare, s'a dat un banchet.

După prânz la 3 oare s'a dat serbarea »Junilor« din Brașov. Ei au încunjurat expoziția călări, apoi au intrat în Arenele romane rënd pe rënd Junii tineri, bătrâni, curcani și Junii albi, în total cu femei și alți brașoveni vre-o 250 de persoane. Au fost primiți cu aplause nesfârșite. Era o priveliște minunată. Junii au jucat cu femeile lor o horă, care a însuflețit publicul. În decursul horei Junii s'au întrecut în aruncarea buzduganului, producându-se așa, ca la serbările de la Paști în Brașov. Reprezentația Junilor a durat între viile aplauze ale publicului, cam un cias.

După Junii a urmat concertul dat de 10 Reuniuni de cântări din Bănat, în total 800 de cântăreți. Fiecare reuniune a cântat în viile aplauze ale publicului, câte 2 cântări. A început Reuniunea de cântări din Reșița, con-



dușă de dirigentul Iosif Velceanu, și a sfârșit Reuniunea din Lugoj a lui Vidu. Terminându-se acest turneu, toate reuniunile împreună au cântat, conduse de Vidu, cântecele: »Hai în horă« de Dima, »Imnul regal« de Hübsch și »Pui de lei« de Vidu, cele două din urmă cu acompaniarea muzicii militare. La cântarea »Imnul regal« s'a alăturat și corul »Carmen« cu pitorești costume femești.

Cântarea împreună a corurilor a fost minunată, producând o însuflețire cum rar se poate vedea. Festivalul s'a sfârșit cu cântarea »Deșteaptă-te române«. El a fost o serbare națională decât care — cum zice o foaie din București, mai mare și înălțătoare nu poate fi. Ea ne-a arătat unirea culturală a Românilor, în arenele romane.

### Festivalul de Marți.

Luni des de dimineață corurile, în număr de 26 au plecat la Sinaia; pe cale au fost salutați foarte cordial atât la mergere, cât și la întoarcere, iar în Sinaia li s'au făcut ovațiuni mărețe. Corurile au mers la castelul Peles, unde o mare delegație a fost primită de Suverani. Ovații și însuflețire nespūsă.

Corurile au sosit Luni sara în București și Marți au dat în Arenele romane al doilea Festival, cântând rënd pe rënd 14 coruri din Ardeal, România și Bucovina. Șirul lor l-a început corul Selistenilor și l-a sfârșit soc. »Carmen« din București. Au fost viu aplaudate corurile Seliștenilor, a Moșilor, Bucovenienii etc. În urmă toate corurile au cântat împreună, 900 de coriști, dirijați de dl D. G. Kiriak: »Pe al nostru steag«, »Tricolorul«, »Imnul regal« și »Pui de lei«. Asezarea corurilor înfășoșă o priveliște încântătoare, ear însuflețirea uriașului public și ovațiunile nu mai cunoșteau margini.

### Concertul din urmă. — Constanța.

Miercuri sara toate corurile împreună au dat cel din urmă concert în Arenele romane, în mijlocul unei însuflețiri mari, ear' apoi s'a reprezentat »Povestea neamului«, scenele cele mai de frunte din trecutul poporului nostru.

Corurile au mai făcut o excursie la Constanța, la portul de mare al României, unde iarăș s'au făcut primiri și serbări frumoase. Unele din corurile noastre au cântat câteva cântări.

De aici apoi corurile au luat calea spre casă.

Așa s'a făcut vizita corurilor române la expoziție, cu primire și serbări neuitate și care are și va avea urmări de mare însemnătate pentru poporul român și pentru unitatea culturală a Românilor de pretotindinea.

### Țeranii Bucovenieni.

Pe timpul, când au fost corurile în București, s'au aflat acolo și țeranii români din Bucovina, în număr de 1300. Ei asemenea au fost primiți cu dragoste și găzduiți. Ei au fost de față la festivalul de Duminecă, cu steaguri, cari arătau grupurile după comune. Luni în 10 Sept. au vizitat Constanța, apoi au plecat spre casă. În cale la Iași li s'a făcut o primire strălucită. Țeranii aici au depus o cunună de flori la statua lui Stefan cel Mare.

### Sibiienii la București.

Joi dimineața, în 20 Sept. c. a plecat la expoziție, pela Turnul-Roșu, »Reuniunea ro-

mână de muzică« din Sibiu, sub conducerea asesorului Dr. Miron E. Cristea. Escursionisti sunt preste 200. Ei vor da concerte în sala Ateneului și vor reprezenta de mai multe ori la teatrul național minunata operetă a dlui T. cav. de Flondor »Moș Ciocârlan«. Pentru primirea reuniunii s'au făcut în București mari pregătiri.

Sibiu, 21 Septembrie n.

**O telegramă.** Foaia Politik din Praga scrie, că în Boemia au fost săptămâna trecută doue adunări catolice, în Holstein și Belehrad. (Moravia) La amândouă au luat parte și Slovaci catolici din Ungaria nordică. Adunarea din Belehrad a primit cu unanimitate și a trimis la Sanctitatea Sa Papa următoarea telegramă:

»Trezeci de mii de catolici întruniți în Belehrad vin cu rugarea înaintea tronului Sanctității Tale, ca să aveți milă părintească de poporațiunea catolică din Ungaria și să împedecați, ca guvernul ungar și episcopii maghiari să prigonească pe preoții slovaci catolici.

**Un mandat nimicit.** Mandatul deputatului socialist Andreiu Achim, sau cum se numește el deputatul țeranilor, a fost atacat cu petiție de mai mulți alegători, care s'a pertractat la Curie, Marți în 17 l. c. Achim a fost acuzat, că și-a câștigat mandatul aștând la ură în foaia s'a »Foaia Țăranilor« (»Parasztujság«) pe țărani contra domnilor, numindu-i pe aceștia: ucigători de țărani, sugători de sânge țărănesc etc.

În aceste Curia a aflat agitație contra unei clase și a nimicit mandatul lui Achim și pe baza art. 122 al legii electorale i-a suspendat dreptul de alegere pe un an de zile. Astfel în Bichș-Ciaba se va face o nouă alegere, dar' Achim nu poate fi ales. Totodată Curia l-a osândit și la suportarea speșelor, în sumă de 8600 cor. Osânda se va împărtași dietei și ministrului de justiție.

Foile guenamentale sunt vesele de pedeapsa »agitatorului«!

**Dări de samă.** Ca întregire la cele publicate în nrul trecut despre darea de samă a dlui Dr. I. Maniu, în Vinț, ținută în 9 Sept. c. mai amintim, că după ce dl Maniu a descris stările politice din țară și din dietă, în vorbirea sa de 1 oară s'a estins și asupra lucrărilor viitorului. Densul a zis că cele mai înțeptoare lucrări sunt în dietă: rezolvarea chestiei votului universal și regulare congruei preotești. Deputații naționaliști vor lua parte vie la desbaterea bugetului, iar' după votarea bugetului vor pretinde dela guvern să prezinte proiectul votului universal, sau proiectul noiei legi de alegere.

— Marți, în 11 l. c. și-a ținut darea de seamă în Ighiu deputatul Dr. Alecs. Vaida-Voevod, fiind de față un public foarte mare, între care mai mulți inteligenți din Alba-Iulia. Au fost de față și Dr. Mihali și Dr. Maniu. Adunarea a fost deschisă de dl Florescu și apoi dl Vaida, în o vorbire lungă de 1½ oare a descris stările politice de la noi, luptele în dietă etc. Vorbirea a produs mare însuflețire între alegători. Au mai vorbit apoi dep. Mihali și Maniu, dând povețe și încurajând poporul la lupta dreaptă și legală. În urmă la propunerea dlui prot. Teculescu, adunarea a votat mulțumită și încredere deputatului Vaida.

Dl Vaida va ținea dări de seamă și prin șatele cercului său electoral.

## DIN LUME.

### Din Rusia.

Săptămâna aceasta s'a întâmplat ici-colea în Rusia neorânduiești și ucideri, precum în Arscanov, unde s'au resculat țeranii, în Varșovia, unde a fost ucis cu un glonț de revolver generalul Doroșevski etc. dar' evenimentul cel mai însemnat a fost plecarea Țarului și a familiei sale pe apele finlandeze și moartea lui Trepov.

Cu privirea la plecarea Țarului s'au făcut multe combinații, chiar și aceea, că Țarul vrea să fugă din Rusia, dar' ele s'au desmintit oficios, arătându-se, că Țarul își face escursia sa obicinuită anuală pe mare.

Despre Trepov, despre moartea căruia vorbim în alt loc, sa răspândit știrea, că ar fi fost otrăvit, dar' aceasta nu se adeverește.

### Știri mărunte.

S'a publicat decretul Șahului privitor la parlamentul Persan va consta din 150 de deputați, aleși pe 2 ani. Alegerile s'au început.

Răscoala în Cuba dăinuiește; până acum nu s'a întâmplat nimic hotăritor. Statele-unite nu s'au amestecat.

## Cetitorule

lățește „Foaia Poporului“ între  
cunoștii tăi!

## „Asociațiunea“ la Brașov.

Pe când cetitorii nostri vor primi aceste șire, adunarea din Brașov a celei mai mari însoțiri culturale a noastre, a »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« s'a sfârșit și cu ea dimpreună și serbătorile ce s'au dat în frumosul oraș dela poalele Tâmpiei. Adunarea s'a început Vineri și s'a continuat Sâmbătă, ținându-se în aceste doue zile trei ședințe: doue administrative și una, Sâmbătă d. a. științifică literară.

Între ședințe s'au dat frumoase serbări, cari s'au început în preziua adunării, Joi. Joi a fost primirea comitetului și a oaspeților și convenire socială, Vineri masă comună, petrecere populară, concert și serată dansantă, ear Sâmbătă reprezentație teatrală, cu concursul vrednicului nostru artist Zaharie Bârșeanu și dra Olimpia Brașoveanu, cari cum știm, în vara aceasta a făcut un turneu artistic, dând reprezentații în toate orașele și orașelele noastre românești.

Cum Brașovenii au făcut mari pregătiri, atât adunarea, cât și serbările au decurs în cea mai bună rânduială și cu mare însuflețire. A fost de față un public foarte numeros. Țara Bârșei a fost bine reprezentată, luând parte și mulți țărani de pe sate, în costumele lor frumoase, originale. Cu deosebire s'a văzut aceasta la petrecerea populară, aranjată Vineri d. a. care a fost unul din cele mai însemnate puncte ale serbărilor. Foarte succes a fost și concertul dat de »Reuniunea română de gimnastică și cântări« din Brașov, cum și reprezentația teatrală.

Între oaspeți au fost foarte mulți veniți din mari depărtări, d. e. din Sălagiu și din alte ținuturi. Partea cea mai mare din aceștia, după adunare, au plecat la București, spre a vizita expoziția națională.

În general adunarea din Brașov a »Asociațiunii« a fost una din cele mai bine isbutite. Raport mai amănunțit despre lucrări și serbări vom da în nrul viitor.

## Băncile noastre din nou calomniate.

Intr'un articol mai lung publicat în ziarul german budapestan »Budapester Tageblatt« un român de origine, Constantin Burdia, din Caransebeș, bărbat care ocupă înalte poziții în viața noastră bisericească și este însuși membru în direcțiunea câtorva bănci românești din Bănat, reeditează fără nici un scrupul, cunoscutele calomnii ale ziaristiceii maghiare șoviniste, afirmând și dânsul, că »la institutele financiare române se cultivă în mod sistematic seducerea și agitarea popoului român contra statului«.

În fața acestor grave învinuiri și calomnii tendențioase la adresa băncilor noastre, domnul Parteniu Cosma, în calitate de director executiv al »Albinei« și prezident al Delegațiunii băncilor române s'a simțit îndemnat a adresa autorului articolului din chestiune »Intimpinarea« de mai jos, scrisă în ton energic și demn:

»Suntem prea dedați a fi tractați în presa șovinistă maghiară, toți Românii din Ungaria, cu epitetele de »răi patrioți«, de »trădători de patrie« chiar, pentru adevăratul nostru patriotism ungar, pentru vitalitatea noastră și cu deosebire pentru tradiționala tenacitate cu care poporul român înfruntând tot felul de perzecuțiuni, ține la biserică sa națională și la naționalitatea sa.

Compătimitim pe acele ființe nenorocite, cari deși născuți din părinți români, din interes material, angajați la biroul presei și pe la ziarele maghiare, fac servicii de denuncianți, ba sub masca anonimității ei înșiși ne calomniază.

Nu putem, și nu este permis să trecem cu vederea și să tăcem însă, când un român de talia dlui Constantin Burdia, carele însuși se iscăleste cu epitetele de »cavaler al ordului Francisc Iosif, deputat dietal și prezidentul comunității de avere« al foștilor grănițeri români — la cari țar mai putea adauge și: »membru al comitetului parohiei gr.-or. române din Caransebeș, membru al sinodului protopresbiteral, asesor al conzistorului gr.-or. român și al sinodului eparhial tot de acolo și membru al congresului național al bisericii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania«, — indiferent din ce motiv — se dimitte la rolul de denunciant al popoului din care s'a născut și al instituțiilor naționale din cari face parte.

Afară de posturile ce le ocupă dl Burdia în biserică noastră și afară de postul de director executiv al institutului nemțesc »Erste Karansebescher Sparkassa«, mai este membru în direcțiunea cassei de păstrare »Almăjană« din Bozovici, este prezidentul băncii »Munteana« din Corniareva, membru în direcțiunea băncii »Mehadia« din Mehadia și îi place a trece ca patron al băncii »Sebeșana« din Caransebeș și al »Cassei de păstrare« din Teregova.

Are ocaziune deci să cunoască din intuiția proprie spiritul în care se conduc instituțiile noastre bisericești și economice, și ca român corect ar trebui să constate, că oricine afirmă, că în corporațiunile noastre bisericești și la institutele noastre financiare se »cultivă în mod sistematic« »seducerea și agitarea popoului român« ca să se aleagă pentru dieta ungeră »dușmani de ai statului«, — spune un neadevăr și calomniază în mod infam cele mai prețioase instituțiuni naționale ale popoului român din patria noastră.

Biserica presupun că se va răfui cu dl Burdia în corporațiunile din cari face parte. Pentru institutele financiare însă nu există alt teren de răfuială decât acela, pe care însuși și-l-a ales — al publicității, pentru că băncile dânsului nu participă nici măcar la conferențele »Societăților financiare române« din patrie.

Deci în calitate de director executiv al institutului de credit și de economii »Albina« din Sibiu, din capul locului declar toate afirmațiunile dlui Burdia de calomnii tendențioase, iar în calitate de prezident al delegațiunii băncilor române îl somez, ca și relativ la celelalte institute financiare române să și dovedească cu probe autentice toate afirmațiunile injurioase, la din contră și față cu acelea va avea să supoarte timbrul de calomniator«.

Suntem și noi curioși a vedea probele autentice, ce le va produce Burdia pentru justificarea aserțiunilor sale insinuatoare și tendențioase.

## Stări triste.

Agârbiclu în August 1906.

În zilele trecute am trecut prin comuna Agârbiclu l. Mediaș, o comună locuită pe  $\frac{1}{2}$  de Sași, ear'  $\frac{1}{2}$  de Români, cari însă durere sunt desbinați în 2 confesiuni. Primul lucru, ce mi-a bătut la ochi a fost un edificiu frumos, carele acum are să se dea destinațiunei sale, este nou zidita școală confesională greco-orientală, carea nu numai comunei gr.-ort. Agârbiclu i poate servi spre onoare, ci și ori-cărei alte comune.

Vorbind cu un om fruntaș, carele era bine informat despre toate afa-cerile comunei, am trebuit să fac triste experiențe. Acel fruntaș mi-a povestit cam următoarele:

Noi Românii de aici fără deosebire de confesiune stăm rău în ceea-ce privește buna înțelegere și dragostea, ce ar trebui să domnească între noi, căci la noi câți oameni atâtea partide reprezintă.

După-ce îmi spuse mai multe, acest fruntaș continuă zicându-mi:

Ca să mă înțelegi mai bine d-le îți voi istorisi o întâmplare mai nouă.

Duminecă în 13/26 August a. c. dându-se în întreprindere repararea turnului dela biserică greco-catolică, seara s'a întrunit comitetul par. în școala gr. cat. la un păhar de beutură, la indispensabilul aldămaș cu astfel de ocaziuni.

Aici în loc să se discute lucruri serioase de interes obștesc, unii au voit să folosească ocaziunea — între păhare — voind a-și răsbuna asupra preotului lor, cu care trăesc — bine înțeles unii — în dușmănie, dar' dacă i-ai întreba pe aceștia pentru-ce? sigur nici ei nu ț-ar putea răspunde. Astfel a ajuns și cu aceasta ocaziune lucrul la discuție.

Pe când era cearta în toiul ei, întră un creștin gr.-or. — numele îi l'am uitat — în școală, dorind a-și angaja un căraș pe ziua de mâne și carele se afla între cei din școală, făcând parte din comitetul parohial gr.-cat.

Isprăvindu-și acești 2 inși afacerea, creștinul gr.-ort. a fost îmbiat cu un păhar de vin.

Tocmai în acel moment câți-va inși, unii dintre neîmpăcații dușmani, începeau cu grosul a batjocori pe preotul lor local. Văzând acest gr.-oriental cum-că

cearta denaturează în bătaie s'a întrepus între preot și insultatorii săi, îndemnându-i la liniște și calmitate, să nu provoace scandaluri, de cari ar ride ori-care om cinstit, căci preotul nu este vinovat cu nimica, și că nu le-a făcut nice un rău.

Oamenii au început — cel puțin pentru moment — a se liniști, însă în acel moment învățătorul gr.-cat. Câmpian sare dela locul său și apostrofează pe gr.-orientalul, că de ce nu-i lasă în pace să se bată și să se palmuiască, dacă doresc ei așa, căci e treaba lor ce fac și că se află în școala lor gr.-cat.

Atât acest gr.-oriental cât și unii gr.-catolici iubitori de pace dintre cei prezenți, voiau a dovedi prin cuvinte calme, că doresc pace și bună înțelegere, ear' nu scandale de cari să ridă lumea. În loc să fie creștinul gr.-oriental ascultat a fost prins cu forța de inv. Elie Câmpian și de alți doi înflăcărați și aruncați pe ușe afară, de aci pe trepte în jos.

Aceste și multe altele mi-a povestit acel fruntaș și după toate acelea eu fac întrebarea, că dacă învățătorul și cu preotul său nu trăesc în bună înțelegere, oare este la loc a atâtea în contra preotului sau chiar a pune la cale batjocorirea preotului.

Am aflat de bine a comunica aceste, ca cetindu-le iubii cetitori să tragă învățătura, să nu caute nici-când a-și batjocori pe preotul lor — de dragul »unora«, — căci astfel pe sine să batjocoresc și să dejosesc, ci mai bine și-ar vedea fiecare de ale sale treboare, că mai cuminte lucru ar face, decât ar umbla pârându-se pe la Consistoriul din Blaj și constatând Veneratul Consistoriu din Blaj, că preotul este nevinovat, să caute pe asta cale a-și răsbuna în contra preotului.

»Trecătorul«

## Espoziția de vite din Săsciori.

Din Săsciori ni-să scriu următoarele: La apelul comitetului central al »Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiu«, primăria noastră comunală a invitat fruntașii din Săsciori și pe cei din comunele învecinate la o consfătuire în cauza aranjării expoziției de vite de prăsilă, împreună cu distribuire de premii în bani, ce este proiectată a se ținea în comuna noastră Săsciori. Consfătuirea s'a ținut în 26 August n. c. Consfătuirea a fost bine cercetată și fruntașii au primit cu mare însuflețire invitarea comitetului central de a se ținea expoziția de vite anuală în comuna noastră. Terminul ținerii expoziției s'a stabilit pe Duminecă, 21 Octomvrie n. c. La expoziție vor fi admise vitele locuitorilor din comuna Săsciori, Cacova, Sebeșel, Laz, Deal, Loman, Răchita și Căpâlna. Pentru a face preparativele de lipsă s'a compus un comitet aranjator local, constător din domnii Ilie Moga, par., Ioan Halalai, notar, Vasile Pop și Augustin Dura, ambii învățători, Nic. Răchitan, proprietar, Pavel Precupescu, Simeon Moga, George Morariu, Iacob Bogdan, primar, toți economi și Ioan Bendorcean, vicenot. Pentru îndemnarea populațiunii la participare și cu scop de a-i da povețe pentru buna îngrijire a vitelor de expus, în comunele interesate s'au constituit comisii speciale. Suntem de firmă convingere, că toți vor lucra din răsbuneri, ca această expoziție, care este a 16-a, ce harnica Reuniune agricolă o aranjază, să reușească după dorința cărmacilor ei.

Emanuil.

## Industria mare.

În timpul din urmă s'a pornit o luptă inversunată între Austria și Ungaria, nu numai în cele ce se țin de politică, ci chiar și în cele economice, deoarece-ce și față de aceste din urmă, Ungaria a rămas îndărăptul Austriei, după cum vom vedea din datele statistice referitoare la industria hârtiei, a zahărului și a scrobelei (întărelei) de albituri.

În anul 1900 s'a folosit de fiecare suflet din Austro-Ungaria câte 4 chilogramme hârtie, care greutate s'a urcat apoi în anul 1903 la 5 $\frac{1}{2}$ , chilogramme, așa că cu totul a trebuit să se producă cu 80 mii măji metrice mai multă hârtie ca în anul de mai înainte.

Imprejurarea aceasta ne arată, că întrebuințarea hârtiei de scris, de tipar și pachetat se urcă din an în an tot mai tare, că nu numai scriitorii de tot felul, dar' chiar și cetitorii gazetelor se sporesc, apoi neguțătorii încă întrebuințează mai multă hârtie de pachetat ca până acum.

În Austria s'a vândut în decursul anului 1903 hârtie în preț de 170 mil. coroane, pe când în Ungaria s'a vândut numai de 26 milioane de coroane. O fabrică de hârtie din Austria înființată la anul 1888 cu un capital de 8 mil. coroane, a vândut în anul 1903 hârtie de 16 milioane coroane, va să zică încă odată atâta, cât i-a fost capitalul acționar. S'a constatat, că Ungaria impoartă (cumpără) pentru trebuințele sale zilnice, două din trei părți ale hârtiei, ce se fabrică în Austria.

La noi în Ungaria încă s'ar putea înființa mai multe fabrici de hârtie, de oare-ce materialul de lipsă nu ne lipsește. Dacă acelea nu s'au înființat până acum, pricina este a se căuta de o parte în lipsa de capitale, de altă parte în lipsa de tehnici (ingineri), cari se poată conduce lucrările de lipsă.

Este de interes a se ști, că hârtia se poate face nu numai din zdranțe de tot felul, ci chiar și din paie și lemn. Între lemne mai bune sunt cele de brad moale, cari se taie apoi bucățele mărune, se ferb în anumite cazane până

când se fac ca mămăliga cea moale, apoi se întind pe anumite suluri, unde se uscă și după aceea se taie ca hârtie gata.

Ungaria are la 10 milioane jugere catastrale de pădure, între cari 2 milioane jugere sunt pădure de brad, care ar putea da materialul de lipsă pentru fabricarea hârtiei pe sute de ani înainte. Hârtia de lipsă pentru Ungaria se urcă pe an la un milion măji metrice.

Zăhar a fabricat Austria în anul 1904, 12 milioane m. m., pe când Ungaria a fabricat numai 3 milioane. Fabricarea aceasta s'a sporit de 10 ani încoace pe fiecare an în Austria cu 400 mii măji metrice, ear' în Ungaria cu 100 de mii.

Și cu privire la fabricarea zahărului Austria ne concurează, deoarece-ce ea și față de aceasta întreprindere are și capitale mai mari și oameni pricepători, pe când la noi în parte lipsesc. Materialul crud ce e drept, că nu ne lipsește nici nouă, dar' ce folos de el, dacă nu se poate fabrica la timp și înt'o măsură mai mare.

În Ungaria sunt cu totul 22 fabrici pentru fabricarea întărelei, care după cum e cunoscut se întrebuințează la întărirea cămeșilor, gulerilor și a altor albituri. Fabricile acestea produc pe an 90 mii măji metrice de întăreală, care s'a constatat, că nu poate împăca trebuințele zilnice, din care causă prețul aceleia încă se urcă din an în an.

Cu privire la Austria, statistica nu pomenește nimic despre fabricile de întăreală de acolo; pomenește însă pe cele din Germania, cari produc pe an 2 milioane 800,000 măji metrice.

Întăreală se face din cartofi (crumpene), cari la numitele fabrici se plătesc cu câte 6 coroane maja metrică, pe când cea, după-cum se știe, se vinde ca piperul de scumpă. Scumpetea aceasta o pricinuește fabricarea, care se face cu mare cheltueală.

Industria mare recere și un capital mare, iar' pe lângă aceasta și o minte mare și ageră, ca să se poată conduce întreprinderea cum se cade. Țările apusene sunt înzestrate în privința aceasta cu material din belșug, pe când la noi

în Ungaria și dacă s'ar afla capitalele de lipsă, nu se află cine să le pună în lucrare și să le conducă cu siguranță.

În țările apusene poți afla în fabrici chiar și în direcătoriile mai de jos oameni cu învățături de pe la școlile mai înalte, de pe la universități cum se mai numesc, pe când la noi după ce învață tinerii câteva clase gimnasiale »le lasă gura apă« tot numai după domnie. Vorba Românului: »domn mare și bani n'are, doamnă mândră și flămândă« . . . !

Așa dar': nu tot la popie, dascălie și procatorie, unde astăzi nu mai prea încap nici Românii noștri, ci la întreprinderi mai mari industriale, pentru cari avem destul material natural de lucrat și unde apoi chiar și după absolvirea claselor gimnasiale, ne-am putea face mai curând oare-care stare și avere, ca cu o domnie slab plătită, carea abia îți aduce atâta, ca să poți trăi de pe o zi pe alta. Ioan Georgesou.

## Viieritul.

De N. Iosif, înv. (Urmare).

Câtă deosebire între viile stropite și cele nestropite! Cele stropite rămân verzi până toamna târziu și vițele sunt încărcate cu struguri frumoși, cari având hrana de lipsă, se coc mai bine și dau și vin mai bun. Cele nestropite sunt cu frunzele uscate, fără struguri și au lemnul pătat, din care pricină nici nu se pot coace îndeajuns și ast-fel, nici pentru anul următoriu nu poate fi vorba de un cuies bun.

Viierii noștri ved lucrurile acestea aproape în fie care an. Odată în măsură mai mică și altă dată în măsură mai mară. Simt paguba pricinuită de peronosporă, care prin stropire s'ar putea delătura, dar' nu se pot înpretini cu săvârșirea acestei lucrări atât de folositoare. Mulți sunt de credință, că lucrarea aceasta se săvârșește în contra lui Dumnezeu.

Credința aceasta greșită, precum și altele multe asemenea acesteia, apoi lipsa de cunoștințe temeinice în ramurile de economie cu cari se îndeletnicește țăranul român, de multe ori îl

## VESELIA.

Foia glumească a Foii Poporului. —

### Și ea nu s'a mâniat!

Erau amândoi, — în casă,  
Soțul și cu soața lui,  
Și vorbeau cu vervă mare  
De nevasta oare-cui?

Ea amenința cu pumnul,  
Făcând gesturi fără rost!

— »Stăi c'o să-mi răsbun rușinea  
Ce-a căzut pe capul nost'.

Și'ncepu de iritată,  
A plânge ca un copil . . .

— »Ce? să-mi zi, că mi-e ser...vus  
»Mu...rea lui Te...o...fil!

Atunci Ghiță odorașul  
Al mamei cel mai iubit,

Sare ca mușcat de șerpe . . .  
— »Las mamă că a glumit!

»Că doar' când ai fost astvară,  
Dusă știi la mătușica,  
Ea mergea în toată ziua  
La plimbare cu tatica! !

»Și tatica . . . zău mamică!  
Îți spun drept, să n'am păcat,  
Îi zicea tot: »servus dragă«!  
Și ea nu s'a mâniat.

»Ba, odată . . . știi tatică?  
Ții tu minte? . . . o ai pupat!  
Ha, ha, ha, și zău mamică  
Că ea nu s'a supărat! . . .

Petru O. Orlășanu.

### Jurământul lui János.

János ajungând la lege  
După-ce-o fasionat,  
Judele privindu-l țință  
Dând din mâni l-a întreat:

»Spune drept și pe credință,  
Pân'acum ai mai jurat?»

— Am jurat, — îi zise János  
Că io mai mult nu 'nsurat.

Teodor A. Bogdan,  
inv. în Bistrița.

## Poesii populare.

Din Lanerăm.

Culese de Longin Bucur.

Iubește bade iubește  
Iubește nu frunzări  
Că cu două nu poți fi  
Ori cu mine, ori cu ea,  
Ori cu dracul să te ia.

Frunză verde ș'o nuia  
M'a lăsat badiu de rea  
Ș'a iubit alta mai rea,  
A iubit o săptămână  
Ș'a lăsat-o că nu-i bună  
Ș'a vint m'a luat de mână,  
»Adă mândră mâna ta



face să rămână lipsit de cele mai însemnate isvoare de câștig și de traiu.

Ori ce schimbare sau prenoire în ramurile economice, cu cari țaranul român nu este crescut și dedat dela moși și strămoși, li fac o deosebită greutate, nu are încredere și numai cu mare greutate se poate apleca la folosirea și săvârșirea acestora.

Sădirea pomilor prin grădini, în locul sălciilor și al scăteților, sămânarea trifoiului și a altor nutrețe folositoare, la mulți le sunt încă lucruri necunoscute, ca nefiind crescuți și dedați cu ele. Numai după ce ved și se încredințează pe deplin, că cei deștepți și luminați la minte trag bune și mari foloase dela acestea, se pun și ei pe lucru, astăzi unu și mâne altul. Așa că noi totdeauna rămânem cu toate îndărăptul altor popoară, cari mai ușor și mai îngrabă primesc sfaturile și învățăturile conducătorilor lor, au încredere și nu se tem de săvârșirea lucrurilor nouă.

Pentru delăturarea acestui rău, de care țaranii noștrii sunt stăpâniți în toate ramurile de economie și cu deosebire în ramul viieritului, trebuiva ca cei chemați, preoții, învățătorii, notarii și alți oameni deștepți, cari trăesc în mijlocul poporului, să premeargă cu exemple, pentru că numai exemple pot să atragă pe țaranul român, să-i însuflească încredere și să-l împretinească cu înnoirile ce se fac în ramurile de economie, cu cari el se îndelețnicește.

Pe lângă toate scăderile de cari au suferit viile noastre până acum, din pricină, că viierii noștrii nu le-au cultivat cu destulă pricepere, ele totuși au mulțămît pe viieri, prin rodul înbelșugat, ce l-au dat în anumiți ani. Acum însă, când cel mai mare dușman al viilor noastre de până acum, filoxera, care nu nimicește numai rodul viilor dintr'un an, ci nimicește însași vița de viie, lăsând pe viieri cu totul lipsiți de acest isvor de câștig și de traiu, trebuiva ca și viierii noștrii să îmbrățișeze noaua cultură a viilor și aceasta cât mai îngrabă.

În trecut nu erau cunoscute atâtea boale, nici la oameni, nici la ani-

male și nici la plante. Drumurile ferate și vapoarele au înlesnit oamenilor atât negoțul cât și călătoriile, nu numai prin țările mai apropiate, dar' chiar și peste întinsele ape ale mărilor. Ast-fel o mare parte a țeranilor noștrii cunosc astăzi America ca și Europa. Englezi, Francezi și Nemți au cunoscut America cu mult înaintea noastră. Doritori de a avea și ei în țările lor felurite lucrări văzute prin America, fără ca să știe și să voască, cu acelea au adus și filoxera, care cu zeci de ani înainte s'au ivit mai întâiu în Franța, unde în scurtă vreme a nimicit toate viile. De acolo s'a năpustit asupra viilor de prin țările învecinate și ast-fel a ajuns până la noi, unde de câți-va ani nimicește fără cruțare viile de până acum și lasă pe viieri cu totul lipsiți de acest isvor bogat de venit.

Oamenii au căutat tot felul de mijloace ca să apere viile de acest mare dușman, toate s'au arătat însă a fi zadarnice și numai prenoirea viilor cu viță Americană altoită s'a dovedit a fi ducătoare la scop.

Alți viieri de mult s'au dedat și înpretinit cu prenoirea viilor cu viță Americană altoită și lucrarea aceasta atât de folositoare nu le mai face nici o greutate. Viierii noștrii nici cu aceasta nu se pot înpretini, n'au încredere în noaua cultură a viilor și morțiș voesc a rămânea pe lângă ce au moștenit dela moși și strămoși.

Prin nimicirea viilor de filoxeră, coastele dealurilor român pleșuge și lipsite de podoaba avută. Venitele se înpuținează tot mai tare, ba pe multe locuri au scăzut de tot și sărăcia tot mai tare bate la ușa țaranului român, care nevoind să înțeleagă glasul timpului în care trăim, crede a-și afla scăpare în bățul pribegiei. (Va urma.)

### Espozitia de copii din Apoldul-românesc.

(Urmare și fine.)

c) Neapărat ar fi să înființăm și o foaie, care să apară cel puțin odată la lună. Serviciile, ce ea le-ar aduce obștei noastre sunt netăgăduite. În foaia

aceasta toți medicii noștrii, de pretotindenea să publice observațiile lor privitoare la traiul poporului. În ea pe lângă conferențele ce se țin la expozițiile de copii și la alte ocazii, să se publice sfaturi, pentru a putea lupta cu succes împotriva obiceiurilor rele și stricacioase, articole scrise nu numai de medici, ci și de pedagogi despre creșterea copiilor, despre combaterea moravurilor rele observate la copii atât în școală cât și afară de școală. Chiar și damele noastre dela orașe ar putea să dea povește țeranilor asupra diferitelor cestiuni femeiești de interes pentru progresarea și bunăstarea poporului. În foaie să se deschidă o rubrică permanentă pentru întrebările și răspunsurile, ce se dau în asemenea afaceri. Prin acestea foarte mult s'ar deștepta interesul despre »eul« nostru. Prețul acestei foi trebuie să fie cât de mic, pentru ca să și-o poată procura cât de mulți. »Asociațiunea« și celelalte Reuniuni ar avea chemarea să se îngrijească ca foaia să fie distribuită într'un număr oare-care și în mod gratuit prin comunele noastre.

d) Știind foarte bine cât e de simplu și nevariat traiul țeranilor noștrii, cari se nutresc aproape cu aceleași alimente în una și aceeași formă pregătite, ar trebui să ne nizuim a' învăța cum se pregătesc mâncări mai ușor de mistuit și mai nutritoare. Ar fi bine ca în acest scop preoții noștrii să stăruie ca din fiecare comună să meargă anual câte 3—5 fete din familii mai bune în apropiatele orașe la familii române sau chiar și în aceleași comune la preot sau notar ca să învețe gospodăria.

Cunoștințele astfel câștigate ele să le propovăduiască și între celelalte femei din sat.

Ca medic cercual, umblând prin casele țărănești am dat de multe-ori de ordine exemplară, mai ales în case, unde stăpâna casei fusese 2—3 ani servitoare la oraș, unde ca atare a învățat curățenia casei, aerizarea odăilor și pregătirea din aceleași alimente a mai multor feliuri de mâncări gustoase.

Preotesele, notărășițele și celelalte femei culte din comună ar putea aduna femeile spre a le povățui în privința

Că eu ear' moi înturna  
Să te întorci ca frunza'n riu  
Eu nu bade, că-i târziu  
Să te întorci ca frunza'n baltă  
Eu nu bade nici odată.

Cine trece pe uliță  
Trei voinici de văduviță  
Dar' cine trece prin sat  
Badiu cela fermecat  
Dar' cine l'a fermecat?  
Două fete din cel sat  
Dar' cu ce l'au fermecat?  
Cu apă din trei fântâni  
Cu iarbă din trei grădini  
Cu tină dela fântână  
Să sece pin' la inimă  
Și c'o floare de cicoare  
Să se uște pe picioare.

Nu gândi bade că-mi pasă  
Că mi-ai zis că nu-s frumoasă  
Că mi-ai zis de năcăjit  
Cai v'est bini că te-am urit,

Și mi-ai zis de supărat  
C'ai v'est bine că te-am lăsat  
Cătu-s bade de urită  
Eu de tine nu-s ursită.

De ți-s dragă bade, dragă  
De nu iacă lumea-i largă  
Înșală-ți murgul ș'aleargă  
Capătă-ți alta mai dragă  
Una cu costița neagră  
C'al meu p'er e gălbior  
Și sunt dragă tuturor,  
Și ți-am fost dragă și ție  
Din mica copilărie.

Trandafir roșu'nvălit  
Cu drag bade ne-am iubit  
Cu jele ne-am despărțit  
Cini ne-a despărțit pe noi  
Măi bădiță pe-amendoi  
Naivă odihnă 'n pământ  
Și nici cruce la mormânt  
Nici cuie la copârșeu  
Nici parte de Dumnezeu

Precum n'am avut nici eu  
Parte de bădițu meu.

Trandafir roza'nvălit  
Bade tare te-ai mărit  
Cobori bade mai la vale  
Că nu ești de gazdă mare,  
Și nici frumos așa tare  
De frumos ar fi ce-ar fi  
Minte ți-ar mai trăbui.

Mândru-i codru și n'frunzit  
Eu tiner și năcăjit,  
Depărtat de ce-am iubit  
Ca și ceriul de pământ.

Cine ești bade și tu  
De te ții așa mândru  
Că o fată-i ca ș'o floare  
Și nu-i ție rugătoare,  
Eu atunci mă voi ruga  
Când ca tine n'oi afla,  
Șatunci eu te voi iubi  
Când ca tine n'oi găsi.

aceasta și cu ele împreună se deie și câte o masă comună. Pentru pregătirea mâncărilor fiecare femeie se aducă cele trebuincioase.

e) In comunele cu 2—3 învățători e de mare însemnătate ca un post să-l ocupe o învățătoare, care să fi absolvat și școala de menaj (fert), pentruca afară de lucru de mână, se poată da instrucțiuni teoretice și practice la fetițe și în arta fiertului astfel, că le adună Dumineca sau în altă sârbătoare pe câte 2—3 deodată și fierb împreună. Absolventele școalelor de menaj ar face mari servicii poporului, dacă cunoștințele câștigate le-ar pune în serviciul acestuia.

Nu este esclus, ca cu timpul să se afle cineva care făcând cursuri speciale în arta îngrijirii de copii, în starea lor sănătoasă și bolnavă, să țină și acesta prelegeri teoretice și demonstrațiuni în diferitele comune, unde vom afla, că e mai mare lipsa.

f) In școalele de fetițe cum și în școalele de menaj să se propună și igiena, nu însă punându-se pond pe Anatomie, ci mai mult pe lucruri practice și de folos, cari pot fi întrebuițate la ori ce ocaziune (d. e. despre primul ajutor la îmbolnăviri și răniri.) Așa și la sate învățătorii în oarele libere să instrueze copii și în igienă, iar medici să nu întârzie cu ocaziunea vizitărilor prescrise în școli a-i face atenți la cauzele morburilor obvenite în școală și evitarea lor (d. e. scohoza etc.).

g) Copii premiați la expozițiile de copii să fie fotografiați, cântăriți, măsurăți și să se poarte evidență despre dezvoltarea lor. Atât copii premiați odată, cât și mamele lor, să fie arătați la fiecare expoziție de copii, care să țină în un ținut apropiat comisiunii premietoare, spre a se constata progresul sau regresul în dezvoltare și îngrijire.

Mamele să fie îndatorate a-și crește copii după prescrierile comisiunii, iar preotului și medicului cercual să i-se dea dreptul de a controla din caz în caz și a descoperi neregularitățile ce le ar observa.

Cam acestea le-am aflat de lipsă a le propune, ca să le discutăm la expoziția de copii din Apoldul românesc. Despre aranjarea în special asemenea vom lua acolo dispozițiunile necesare în conțelegere cu toți medicii români din comitat, cari de sigur nu vor întârzia să ia parte și cred, că și stimatele dame din comitetul de premiare, vor sta într'ajutor, dând și dânsule sfaturi mamelor române cum pot crește băieții voinici și viguroși

## Afaceri învățătoarești.

Fățarnicie. — Slugărnicie. — Ceva la ideia congresului.

Am promis a reveni asupra chestiunii învățătoarești, numai mai târziu, dar unele motive mă silesc a mă ocupa cu așa numita fățarnicie și slugărnicie dascălească.

Adecă să fiu bine înțeles, avem între noi unii oameni prea fățarnici, ear alții prea slugărnici, — cari de câte-ori

e vorba a ne elupta ceva drepturi sau favoruri, își fac coada colac, sau se retrag după culise și de acolo privesc cum luptă alții.

De cum-va sfârșitul luptei ar fi în defavorul luptătorilor, atunci scot capetele spre a se da lumii de mari prevăzători sau de capete plecate, pe când dacă lupta ar avea succes, își bat pepturile că ei ar fi fost inițiatorii și conducătorii secreți ai mișcării. Fățarnicul în față te linge, în dos te frige. Fățarnicul te îndeamnă la luptă, pe când el măsură cu ochii distanța până la locul de scăpare. Fățarnicul te urmează până în linia de foc, aci spune că pe el îl arde. Și câte și mai câte rele e în stare a ți-le face soțul de luptă fățarnic.

Așa sunt fățarnicii, și mai răi de cât aceștia sunt slugărnicii, cari în mod detot greșit își esplică cuvintele: »capul plecat nu-l taie sabia«.

Da fraților! capul plecat sabia nu-l taie, numai cât aceasta sentință e de parte de ceea-ce vom noi, ca ceriul de pământ.

Noi nu ne ridicăm în contra nimenuia, nu cerem împărțirea bunului nimenuia, noi nu luptăm cu arme ucizătoare, nici conduși de invidie sau răsunare; ci, luptăm cu armele umanității, cerem și ne rugăm să fim ajutați, căci sucombăm sub povara necazurilor și a lipselor.

Venit-am înaintea mai marilor și ne-am rugat, dar' nu ne-au înțeles, și merge vom, ca femeia din biblie după Christos; până când trebuie să fim înțeleși și ajutați.

Deci, unde-i aici răsvrătirea? Care e motivul ce ne îndeamnă pre unii să fim atât de slugărnici? Sau așa credeți, că dacă 'mi arăt durerile de cari sufer, comit nesupunere față de superiori? Oare ce e mai conștient a ți arăta rana medicului sau a o ascunde?

Eu așa cred, că numai acei indivizi se retrag din șirul celor mulți și devin slugărnici, cari nu-și împlinesc datorințele cum se cuvine, căci dacă îmi împlinesc cu acureteță și cu drag datorințele și împing și eu cătuși de cât înainte carul culturai naționale, cu drept pretind și pâne dela națiune. Ear' dacă eu vîd de oficiu az numai ca să vină mâne, cu ce drept să cer salarizarea mai mare?

De aci reiese, că numai acei indivizi devin slugărnici, cari sunt neglijenți. Slugărnicia e una din cele mai mârșave însușiri ale omului. Slugărnicul e asemenea unui animal, care la un semn bun pornește sau stă pe loc, după cum e porunca mai marelui. Deci foarte greșit judecă aceia, cari prin aceea, că sunt slugărnici, se cred de cei mai buni supuși și ascultători.

Supus și ascultător sunt atunci, când îndeplinesc fără șovăire ori ce poruncă legală și dreaptă a superiorilor. Supus sunt atunci, când duc în îndeplinire toate ordinațiunile publice venite dela forurile competente.

Dar' am încetat a mai fi supus, atunci, când ascult și împlinesc toate poruncile unui singur superior, cari porunci nu sunt obligate tuturor învățătorilor, porunci cari sunt isvorite din o

inimă caprițioasă, cu scopul de a se arăta că el e domnul și nu altul.

Rog, ca cei ce au urechi să auză.

Le-am scris acestea — drept răspuns unor colegi, cari, deși se zbat în năcazuri și lipsuri, ca peștele în sac, totuși stau cu mâinile legate, așteptând; »pică pară'n gura mea«.

Nu e mirare deci dacă din atâtea mii de învățătorii români și-au dat părerile un număr atât de disparent.

Cauza — cu regret, — trebuie spusă, la cei mai mulți e fățarnicia și slugărnicia de cari sunt cuprinși.

Iubiți în năcazuri frați! Pentruca mișcarea aceasta a noastră să nu fie numai foc de paie, a cărui flacără să ridice până la ceriu și îndată dispăre, rog lăpădați masca fățarniciei și a slugărniciei; lua-ți peana în mână și puneți la răvaș durerile voastre de cari suferiți.

Cugetați-vă că, 10—15 inși, nimic nu pot face, dacă nu le vom sta cu toții într'ajutor.

Dar' sperez că le vom ajuta, până la unu!

Tot cu aceasta ocaziune vă rog permite-ți-mi să-mi dau și eu părerea asupra ideii unui congres, care ar fi următoare:

Fiecare despărțământ al reuniunii învățătoarești să-și țină adunarea de toamnă în una din zilele, cel mult până la 15 Oct.

În fiecare despărțământ punctul prim din program să fie: Discuția asupra ridicării salarelor învățătoarești, precum și alegerea alor 2 sau 4 delegați, cari, să ia parte la congresul învățătorilor români.

Iu adunare fiecare membru să-și țină de sfânta datorință a lua parte și a-și da părerea asupra acestei chestiuni atât de importante. Pe urmă cu concursul tuturor membrilor, să vor croi punctele după cari au să se reguleze cere-rile noastre. Delegații sunt datori a face cunoscut în congres postulatele fiecărui despărțământ, unde apoi să vor alege punctele cele mai acomodate precum și căile și mijloacele mai ușor ducătoare la scop. Tot aci să vor zbidui și toate dificultățile școlare-învățătoarești.

Ca loc pentru ținerea congresului eu aş propune opidul Teiuș, care este așezat mai în centru și este mai favorabil atât comunicației, cât și întreținerii, sperând că frații colegii de acolo ne vor primi cu brațele deschise.

Ca zi de întrunire mai acomodată ar fi ziua de 28 Oct. st. n. când în 27 fiind sârbătoare, delegații pot călători mai ușor spre locul de întâlnire.

Acum ori nici odată!!

Orlat în Sept.

Petru O. Orlăjanu,  
învățător.

## SFATURI.

*Brâncă la porci.* Dacă porcul e bolnav de brâncă, dă-i îndată răchie cu lapte dulce, atâta ca să se imbete. Dacă se trezește, dă-i iarăș răchie cu lapte tot în aceeaș ziua. A doua zi dă-i numai lapte și spre sară va începe a mânca. Într'una e bine de dat la

porc în cir și »gläubersalz« din droguerie și se-l speli și cu apă rece adese după o altă, ca se-i scadă ferbințeala.

(»Econ.)

## Știri econ., comerc., jurid., Industr.

*Filiala »Cordiana«.* »Cordiana« banca din Fofeldea, care stă sub conducerea vrednicului director Nic. Petra-Petrescu, și-a deschis o filială în opidul Agnita. Filiala se află în Ulița Mare Nr. 81 și și-a început activitatea cu ziua de 1/14 Sept. c.

*Viță de vie altuită.* Cei-ce doresc a-și procura viță de vie altuită dela stat, au se-și înainteze cererile inspectorului reg. cercual de viierit din Murș-Oșorheiu până în 31 Oct. Prețul este cât se poate de moderat. 1000 bucăți de prima calitate cu 100 cor., ear' 1000 bucăți de calitatea a doua 40 cor.

*Roada cucuruzului.* În comitatul Bichiș s'a început culesul cucuruzului, dar' în unele părți încă nu e destul de copt. Unde s'a cules roada este foarte multămitoare. Un juger mic dă 10—12 măji metr. Aceasta așa e cam pretotindenea.

— În România, după rapoartele sosite la ministerul de agricultură, roada de cucuruz este foarte mare. Se crede, că afară de trebuințele din țară, va rămânea cucuruz de dus în străinătate în preț de 60 milioane cor.

## FELURIMI.

*Stuuctderlle în Newyork.* Foile americane constată cu măhnire, că în lunile din urmă în Newyork și-au făcut moartea un mare număr de oameni, așa că se pare că sinuciderile au devenit o adevărată manie. Astfel în August și-au curmat viața în acest oraș 484 de oameni. Cei mai mulți s'au sinucis din cauza sărăciei, neavând cu ce trăi, dar' sunt și unele cauze ciudate, nebunatic. Așa spre pildă un domn s'a sinucis, temându-se că se va prea îngrășa. O femeie și-a curmat firul vieții de năcaz, că a întârziat dela tren. Unul iarăș s'a pușcat, ca se nu ajungă se cărunțească și un altul, un politician s'a sinucis, fiindcă ținând o vorbire în sfatul țării, (senat) a fost luat în ris.

## NOUȚĂȚI.

*Făgărășenii la espoziție în București.* Spre orientarea tuturor se face cunoscut, că Oltenii dela Făgărăș vom pleca la espoziție în București Sâmbătă în 16/29 Septembrie a. c. la 3 ore dimineața cu trenul din Brașov așa că pe la amiază sosim în București.

Avem următoarele favoruri:

1. Tacsă de călătorie cu trenul din Brașov până la București și înapoi redusă este: cl. III-a 9 cor., cl. II-a 14 cor., s'a cerut însă și sperăm, că ni-se va da dela Predeal la București și înapoi călătorie gratuită pe tren.

2. Intrare gratuită în espoziție, la alte distrageri intrare redusă cu 50%, afară de arene.

3. Pentru țărani cvartir gratuit, s'a cerut însă cvartir gratuit și pentru inteligență.

Fiind espozițiile de o foarte mare însemnătate culturală și economică, se beneficiem și noi de aceste favoruri și se ne ducem cât mai mulți la espoziție.

Inteligența și cu deosebire dnii preoți, notari și învățători din datorința lor morală și spre marea laudă a meritului lor, grab-

nic se facă acestea cunoscute poporului din comunele dâșilor și dâșii se conducă la espoziție în număr cât mai mare și țărani și țărance în costumele lor caracteristice românești lucrate de oamenii noștri.

Cei cari n'au pașapoarte se și procure certificate de frontieră dela vice comitele din Făgărăș sau Brașov spre care scop se producă atestatele prescrise dela comună, vidimate de pretore.

Pentru familii se dă un certificat și pentru mai mulți membrii, ca consoți de călătorie.

În Brașov ne întâlnim Vineri în 28 Septembrie 1906 st. n. pela amiază, sau după amiază la hotel București și Nr. 1.

Escursionisti se pot însoți nouă ori și când și de ori și unde.

Fraților Olteni! Se plecăm de pe lângă Olt și din tot comitatul Făgărășului cât mai mulți și se cercetăm espoziția în mod demn. Se arătăm, că ne știm și noi face datorința și că ni-o și facem.

Se ne întâlnim cât mai mulți cu bine și în pace. — Cu salutare frățască: Dr. Ioan Turcu, avocat.

*Ferți-vă de înșelători.* De un timp încoace doi înșelători umblă prin orașele mai mici. Ei merg la neguțatori, se recomandă de reprezentanți ai unei fabrici de săpun cunoscute, renumite și le ofere produsele aceleia cu prețuri foarte ieftine și totodată și așa-numitul »Săpun de ierburi«. Săpunul din urmă se lizează pe loc de cele două persoane și neguțatorii au se-l plătească îndată. Neguțatorii însă ved în curând, că au căzut jertă unei înșelătorii, deoarece »Săpunul de ierburi« cumpărat nu este nici pe departe vrednic prețului dat. Celalalt săpun, care li se promite cu preț foarte ieftin nu li-se mai lizează. Ferți-vă de acești doi înșelători.

*Afară cu ei!* Când cu tulburările din Bulgaria contra Grecilor, doi episcopi greci au fugit din Bulgaria. Guvernul bulgar a luat acum măsuri aspre împotriva lor. Anume a hotărât a împedeca reîntorcerea în țară a acostor doi episcopi, pe cuvânt că prin fuga lor, au compromis vaza statului bulgar. Ei, știi că Bulgarii au nimerit-o: s'au scăpat de două lepre.

*Al șeptelea.* Un cioban, cu numele Profireanu se afla cu târla sa de oi în muntele Cocan, aproape de Curtea de Argeș. Zilele trecute zări un urs apropiindu-se de târlă. El apucă pușca și luă la țintă ursul, care rănit se infundă în codru. Profireanu îl urmări prin desiș și pușcă din nou asupra lui, dar' nici acum nu-l doborî la pământ. Ursul atunci sări la cioban și se începî o luptă groznică între om și fiară. Un soț al lui Profireanu plecă se-l caute și-l află, dar' într'o stare tristă. Bietul Profireanu era plin de răni și mort și ținea îmbrășsat ursul, care zăcea și el fără suflet, străpuns de cioban.

Profireanu ucisese mai înainte șase urși, dar' al șeptelea l-a răpus.

*Nou cutremur în Valparaiso.* Zilele trecute iarăș a fost cutremur de pământ în nenorocitul oraș Valparaiso. Oamenii spăriați au fugit pe dâmburile din preajma orașului.

*Mama Țarului.* Din Copenhaga se scrie, că mama Țarului a plecat de mai mult pe un vapor din Petersburg în Danemarca, la Copenhaga, dar îi este irică se părăsească vaporul și se treacă pe uscat, temându-se de bombele revoluționarilor. În una din nopțile trecute au găsit pe bordul vaporului o scrisoare anonimă, în care veduvei Țarine îi se face cunoscut, că o amenință o primejdie mare. Scrisoarea a fost legată de o peatră și așa se crede, că a fost aruncată de pe vre-o luntre, ce a trecut pe acolo. Vaporul veduvei Țarine e păzit ziua-noaptea de vapoare mici, pe cari se află poliști armați.

*Atentatul din Interlaken.* Am scris, că în Interlaken o domnișoară a ucis pe un bătrân, cu numele Müller, cugetând că e fo-

stul ministru rusesc Durnovo. Fata a fost prinsă, dar' n'a voit se spună cine e. Poliția a fotografat-o și comercianții din orașul Lausanne au cunoscut-o după fotografie, deoarece a fost la învățătură acolo. O chiamă Tatiana Leontiev, e din S. Petersburg, fiica unui oficer superior. În Lausanne a studiat medicina. Ea face parte din societatea celor mai primejdioși revoluționari.

*Traian, Bueur și Carol.* Printre țăranele din Bucovina, cari au mers la espoziția din București, erau unele în stare binecuvântată, și dacă e se credem unei foi din București, nu mai puțin decât trei din aceste femei sub impresiunile puternice dobândite la espozițiune au dat naștere unor băieți sănătoși. Rodnicia aceasta la un loc atât de classic este considerată de bun semn și botezul băieților s'a făcut tot acolo, fiind naș comisarul general al espoziției dl Dr. Istrati. La solemnitatea botezului a fost de față o mulțime mare de public și numele ce s'au dat nou născuților sunt: Traian, Bucur și Carol.

*O broșură americană.* În tipografia foaiei ungurești »Amerikai Magyar Népszava« din Newyork a apărut o broșură cu titlul »Az elkorcsosult Habsburg-család« (Familia degenerată a Habsburgilor), în care după cum se vede din titlu, e vorba de familia noastră domnitoare. Guvernul ungar a oprit aceasta broșură din Ungaria.

*Emigrarea în Iulie.* După datele statistice oficiale în Iulie a. c. au emigrat din Ungaria 6403 de oameni, mai mulți ca în Iulie anul trecut. Din acestia 5374 s'au dus la America, 370 în România (mai cu samă din Ardeal) și 219 în Germania.

*† Trepov.* Din Petersburg se vestește, că generalul Trepov a murit în Peterhof. El a fost de mai mult timp bolnav, având boală de inimă, care l-a și omorît. Trepov a jucat un rol mare în Rusia în vremea din urmă. Mai nainte fusese guvernator, apoi prefect de poliție în Moscva, unde a sugrumat cu asprime o răscoală. În urma acesteia a ajuns în Petersburg, unde și-a câștigat în mare măsură încrederea Țarului, așa că la curte nu se făcea nimic, fără se nu fie întrebât Trepov. Mai în urmă el a fost numit prefect de palat, care avea datorința se grijească de persoana Țarului. Prin moartea lui Trepov Rusia s'a scăpat de un tiran, ear' revoluționarii de un mare dușman.

În locul lui a fost numit prefect la palat generalul Dejutin.

*Servitoare atacate de albine.* »Gazeta Trans.« scrie: Dumineca trecută după amiază niște servitoare, ce-se făceau preumblarea pe livadia poștei din Brașov, au fost luate la goană de niște albine. Servitoarele au fugit desperate în jos spre promenadă și au apucat apoi pe strada Vămii apărându-se cum puteau. Au și reușit se scape, afară de una, o Româncă de 15—16 ani, pe care mai multe albine au înțepat-o rău în obraz, așa că a trebuit se ia ajutor medical.

*După cum ni-se împărtășeste,* societarii firmei George Schicht, care de curând s'a schimbat în o societate pe acții, au dat reuniunii de economii și ajutor a oficialilor și lucrătorilor lor pentru anul de gestiune trecut 50,000 cor. Din acestia s'au avizat: 8000 cor. casei generale de ajutor al personalului, 28,000 cor. reuniunii de economii a lucrătorilor și 14,000 reuniunii de economii a oficialilor.

*Cartea engleză: Românul amerloan,* atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea »Foi Poporului«.



**Cununii.** D-ra Ana Ciontea (Sibiu) și dl Panfilie Crișan (Poiana-Aiudului) își vor serba cununia în 23 Septembrie n. c. la 3 oare p. m. în biserica gr.-cat. rom. din Sibiu.

— D-ra Grațielă Muntean din Hațeg și dl Ioan D. Bârsan din Seliște își vor serba cununia Sâmbătă în 29 Sept. c. la 11 oare a. m. în biserica gr.-or. română din Hațeg.

**Ce are gust bun este în regulă mai folositor corpului, decât lucruri cari ne displac, cu deosebire și medicamentele.** — Emulsiunea lui Scott este o formă de ulei de pește, gustuos, ușor de mistuit, care se ia cu plăcere și de băiați. Se capătă în toate farmaciile.

**O mare explozie.** În cetatea Montfaucon din Franța a fost o groaznică explozie, când jertfă foarte mulți oameni. Intre cei omorâți este și un vânător Farny, care se afla în depărtare de 250 metri de la cetate. O peatră mare i-a zdrobit capul. Se zice, că au explodat 80 mii kgr. de praf de pușcă. Zidurile și șanțurile cetății au dispărut total de unde au fost. Paguba se urcă peste 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> milioane de franci.

**Sfințire de biserică în America.** »Românul« din Cleveland-Ohio scrie, că în 21 Octombrie c. se va sfinți biserica nouă gr.-cat. română de acolo cu hramul Sf. Elena și la actul sfințirii va lua parte și P. S. Sa episcopul de Lugoj, Dr. Vasile Hossu. În 20 Oct. se va aranja o mare petrecere populară în favorul bisericii. Clopotul noii biserici s'a sfințit în 9 Sept. c.

**Economie.** Ca un mijloc vrednic de încredere, probat profilactic se poate recomanda pe baza esperiențelor de ani de zile, praful de Kornenburg-Kwizda pentru nutritiv vitelor, fabricat de liferantul de curte c. și reg și farmacist de cerc Francisc Ioan Kwizda în Kornenburg, a cărui succasă compoziție îl fac o adevărată comoară casnică pentru fiecare econom și proprietar de vite, întărind organele de mistuire, delătură aglomerarea de materii nutritive mistuite, are o influință specifică asupra sistemului limbei și ridică forța naturală de rezistență a animalelor

**Mustrare de conștiință.** Săptămâna trecută s'a înfășoșat la poliția din Budapesta un muncitor Grün Mihai și a spus, că îl muștră conștiința, fiindcă a pricinuit moartea unui om. El a beut în o zi din săptămâna trecută cu un alt muncitor și sosind la podul călei ferate de preste Dunăre s'au certat și el l-a împins în riu, unde acela a perit în valuri fără urmă.

Grün a fost arestat. Poliția nu știa nimic despre întâmplare.

† **Eustatie Popovici.** Unul dintre excursioniștii la București, Eustatie Popovici, inspector forestier din Bozovici (Bănat) nu s'a mai întors dela București, repausând acolo pe neașteptate, Luni, în 9 l. c. în vârstă de 39 de ani. El suferea mai de mult de o boală de inimă, care i-a curmat firul vieții. A fost înmormântat Miercuri, în cimiterul Belu. La mormânt s'au ținut mai multe vorbiri, între cari și deputatul Cor. Brediceanu, zicând între altele, că soartea a voit, că Popovici se fie vestitorul în ceruri a înfrățirii Românilor, serbătorită în București.

**Vifore.** Nu știm, ca ziua de 12 Septembrie sau 30 August st. v. se fie crestată de vr'un Falb ca ziua critică și totuși în aceasta zi mânia cerului s'a descărcat în mai multe părți. Astfel din Spálnaca (l. Uioara) ni se scriu următoarele!

După o dogoreală ca în mijlocul verii, arătând la ameză măsurătorii de căldură și răceală numit termometru 30° grade R. Mercuri în 12 Septembrie o năpraznică furtună s'a descărcat în părțile noastre. Deja de dimineață se auzia murmurul tunetelor vonind din depărtare. După amezăi pela 5 oare cerul s'a întunecat de tot. Fulgerele stășiau bolta cerului și trăznete de însoțite de urlete înspăi-

mântătoare urmau după olaltă. Intre aceste groaznicul viitor smulgea arbori puternici din pământ și pustia tot în calea sa. Ca să ne amintesc de stogurile de grâu și coperișe de case descoperite, cred că e de ajuns a vă împertăși că coperișul de paie a casei parohiale greco orientale de aici a fost prăbușit la pământ și dinpreună cu el și hornul de zid de vr'o 2 stînjeni și jughădate. Preotul Ioan Prodan chiar se pregătea să pună scara la pod ca aplicând nescăi vase să împedecă ploaia ca străbate în locuința sa, când hornul casei cu un sgomot îngrijitor se prăbuși înaintea sa. Din norocire a scăpat de moarte ca prin minune. Astăzi preotul cu familia sa trebuie să petreacă în șură și poate l'ar ajunge și earna acolo, dacă creștini adevărați ca Gligor Chioresan, Aron Nandrea, Sandu Sângerean și încă puțini nu ar face tot posibilul ca să se repareze casa...

Ear' din Asinip, comună aproape de Spálnaca, ni se scrie că năpraznicul viitor a culcat la pământ biserica greco-catolică. Praporii au fost duși de vânt în depărtare mare și clopotele îngropate sub dărâmături. Viața de om n'a fost primejduită.

În Uioara de sus, fulgerul a atins o femeie, chiar în momentul când își făcea cruce.

— În 12 Septembrie a. curent a băntuit și în Rodna veche un viitor uriaș. Mulți arbori au fost scoși cu rădăcina. Drumurile au fost năpădite de arbori smulși și de stânci surpate. Sîrmele de telegraf și telefon către Bucovina au fost stricate.

**Caz de moarte.** Fostul director de finanțe și deputat, Dumitru Dragonescu, a reposit în Timișoara.

**Hoți.** Săptămâna trecută Joi noaptea au intrat nește hoți la școala de moșit din Sibiu. Au umblat și în pivniță, intrând pe o fereastră. Pagubă n'au făcut însă, decât că au dus cheia dela scrinul cu instrumentele din sala de operație și din ușă, fugind, căci au auzit, că începe să se facă larmă.

**Numerose cazuri de otrăvire se nase din constipație.** Fiecare persoană, care suferă de scaun neregulat, vârtos, adună în intestine necurățenii, cari constau din resturi de nutremânt semi-putrede și cari corump și discompun sângele. În apa minerală amară »Franz Iosif« este dat omenimii un product natural de lacsat, care se poate numi un mijloc ideal de lacsare, căci se poate lua an de an, fără să-și pearză efectul și fără a îngreua stomacul și intestinalele.

Scrisori nenumărate de recunoștință, între cari de la cei mai escelenți medici, documentează acest adevăr.

Se se ceară deci în farmacii, drogherii și neguțătorii de ape minerale espres

»Apă amară Franz Iosif«.

**Kristoffy în sanator.** Fostul ministru de interne în ministerul Fejérvary, Kristoffy, devenind foarte nervos, a fost dus în o casă de sănătate lângă Drezda, în Germania.

**Filoxeră.** În vilele dela Topârcea, comitatul Sibiului, s'a ivit filoxera. Vilele au fost puse sub carantină.

**Setea nenaturală, acrima inecomoadă în stomac și adeseori diaree** sunt urmări ale gustării cafelei de boane, nu-s așa în general cuoscute, ca efectul stricacios al aceleia asupra întregului nostru sistem nerval. Deci pentru-ce se luăm asupra-ne aceste urmări, cari formează o mare daună pentru sănătatea noastră și pot duce durere până la apoplexie, adese-ori atât de neașteptată, pe când acele prin o mică schimbare în pregătire se pot de tot încuraja! Să amestecăm cafeau de boane, dacă nu voim să abzicem de tot de ea, pe jumătate cu cafeaua malt-Kneipp a lui Kathreiner și astfel avem o cafea aromatică, gustoasă și priincioasă sănătății. O esperiența deja de cincisprezece ani și primirea cu plăcere tot mai mare a cafelei malt-Kneipp

lua Kathreiner a probat o splendid. Pentru băiați însă, bolnavi și slabi, cărora medicii le interzic cafeaua de boane iritantă, se recomandă folosirea cafelei malt-Kneipp a lui Kathreiner fără nici un adaos, fiindcă ea în urma gustului său propriu de cafea de boane ne priește bine și pe lângă aceasta e nutritivă și produce sânge.

## Uleiul comun de pește

este de miros și gust așa de respingător, așa greu de mistuit, încât pentru copii și bolnavi gingași nici nu poate veni în combinație. Puterea mare nutritivă și de vindecare, ce posedă uleiul de pește în măsura arătată e accesibilă pentru ori și cine, căci în forma de Emulsiunea lui Scott uleiul e liberat de însușirile respingătoare. Emulsiunea Scott e în genere gustoasă, ușor de mistuit și de trei ori așa de cu efect, ca uleiul comun de pește. Emulsiunea lui Scott nu cauzează nici când nici cele mai mici dureri și esercează întotdeauna o influință favorabilă vizibilă.

Pentru veritabila emulsiune a lui Scott garantează semnul adaus aici, un pescar care duce pe spate o știucă mare.



Cu provocare la aceasta foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale, servește cu sticlă de model:

Dr. BUDAI EMIL, »Stadtpotheke«  
Budapest IV. Vázzi-utca 34/50.

Prețul sticlei originale coroane 2.50.

Se capătă în toate farmaciile. 24 1-5

Să poate căpăta în tot local

# Kalodont

63 28-42 a lui Sarg

cremă de dinți neincunjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

### POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

A. P. în Cl. Dacă însiști, îl vom da.  
Mai multora. Cele trimise vor urma, numai perând și poate scurtate ici-colea, căci nu prea avem loc.  
P. S. în B-ov. Nu știm până acum, dar vom cerceta.  
A. N. în Pp. Regretăm, dar nu se poate.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer

Grija femeii este pentru binele familiei!

## Kathreiner

### cafeau de maltă Kneipp

prin modul de producere a lui Kathreiner este gustoasă, ajută sănătății și e lefină, oiere deci casa mai neprețuite avantajii pentru ori-care economie casnică!

La cumpărare să se accentueze espres numele Kathreiner și să se ceară numai pachete originale cu marca de scutire preotul Kneipp.



Apa amară este singurul mijloc natural de laxat, plăcut de luat.

45 16-25

**A T E N Ţ I U N E !**

**O cumpărare  
ocasională!**

**Cât timp ține  
proviziunea!**

- fl. 2.10 costă 1 orologiu de buzunar nickel remontoir, marca sistem Roskopf patent, cu lanț elegant de nickel și joujou.
- fl. 3.65 costă un orologiu de buzunar rem. de argint china sau goldin, sistem Roskopf pat. cu lanț de nickel eleg. și joujou.
- fl. 4.50 costă 1 orologiu de buzunar rem. de argint veritabil, împreună cu lanț americ. și joujou. Acelaș cu coperiș triplu fl. 5.20.
- fl. 4.70 costă un orologiu de buzunar pentru dame de aur veritabil, cu lanț de dame lung, aurit.
- fl. 11.50 costă un orologiu de aur veritabil 14 carate pentru dame, în casetă elegantă de mătase sau atlas, cu lanț elegant.

Garanță de trei ani.

fl. 1.50 costă un inel de aur veritabil de șase carate, cu piatră eleg.

La fiecare comandă se alătură o oglindă de buzunar eleg. de celuloid. — Se trimite cu rambursă sau trimițând banii înainte. — Nu există risc! fiindcă ceea-ce nu convine se schimbă sau se returnează banii.

**MICH. HOROWITZ**

Casă de export, Cracovia, Kotelek 4 (Oest.)

Catalog de prețuri bogat ilustrat (peste 1000 de ilustrații), cum tot felul de oroloage, articli de juvaere, instrumente muzicale, articli optici și diverse unelte de casă și economie, gratis și franco.

169 8-10

**BORVIZ DE  
PAPAT**

IZVORUL BATHORI  
CEA MAI BOGATA  
APA MINERALA  
IN ACID CARBONIC

19 1-17

**Pene de pat  
boeme ieftine!**



5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9-60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 176 6-6

**Benedickt Sachsels, Lobes 184.**  
posta **Pilsen**, Boemia.

## Școale private de muzică KAISER

conc. judecătorește

Viena, cercul 7, 8 și 9, anul școlar 1906/7 al 33-lea.

Institute de învățământ pentru toți ramii artei de tonuri, inclusiv opera și opereta. Anual 850 de frecuranți din inter și esteri.

Curs pentru examen de stat (Octombrie—Aprilie), cursuri feriale (Iulie—Septembrie), 144 de candidați de-ai institutului au depus examenul de stat ces. reg., în parte cu distincție. Cursuri pentru artiști. Cursuri speciale pentru instructori de pian. Curs pentru măiestri de capelă. (Candidaților li-se oferă ocazia a se exercia în dirijare). Despărțiminte pentru instrucție teoretică epistolară. Cor mixt, orchestră, concerte, reprezentatii de opere și operete, atestate. Puteri didactice principale: cântăreața de curte ces. și reg. Friedrich-Materna, Dr. M. Dietz, docent univ. și membru al comisiei c. și r. de esamene în muzică. Max Jentsch, Ludovic Kaiser, Gust. Gutheil, directorul R. Kaiser etc. Prospecte și ori-ce informații prin cancelaria: Viena VII/1, strada Ziegler (Zieglergasse) 29. Pentru esteri se dă îndrumare de pension în familii onorabile.

199 3-3

## F. STOI BER

Sibiu, strada Cisnădiei 57.

**Deposit de mânuși și bandage.**

Are onoare a recomanda înaltului stat militar și onoratului public civil depositul său bogat în toate felurile de mânuși de nou procurate glacé, svedice, de spălat (pentru oficeri și comis), de mătase și de ață (lungi și semilurgi), toate numai în calitatea cea mai bună, cum și în bandage și specialități și se roagă de prețiosul sprigin.

202 3-6

Institut indigen. — Banca de asigurare

## „TRANSILVANIA“

din Sibiu

17 41-52

— Intemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —  
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

**Asigurări populare fără cercetare medicală**

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: † Capitale asigurate asupra vieții: †  
**90,981.088 coroane. † 9,125.898 coroane**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,077.718-75 c. pentru capitale asig. pe viață 3,568.863-37 c.

Oferte și ori-ce informații se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I.,  
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela  
subagenții din toate comunele mai mari.

## Publicațiune.

Am onoarea a face cunoscut preastimatului public din Sibiu și jur, că 'mi-am mutat

## ascuțitoria mea artistică

din Viena la Sibiu. Aici se efectuează brieriuri, foarfeci și toate uneltele și instrumentele cu cunoștință de specialist și pe lângă prețurile cele mai ieftine. Ca specialitate țin întotdeauna un deposit bogat de brieriuri engleze, cu ascuțis concav prima și toate uneltele pentru barbieri și friseri. La aceste fac atenție în deosebi pe aceia, cari se rad singuri. Comande postale se efectuează în 3 zile.

Rugându-mă de spriginul binevoitor, semnez

**Alexandru Exner, ascuțitor artistic**  
Pământul-mie 13.

187 5-10



Acordarea de clavire și reparaturi.

**Ludovic Etter****Sibiu, strada Urezului 6.**

Cunoștințele mele muzicale, cum și tehnice de mai mulți ani, pe cari mi-le-am însușit în fabricile de clavire din Viena, asemenea și o praxă estinsă mă îndreptătesc a asigura, că voi corespunde tuturor cerințelor onoratei clientele.

Fiindcă eu fac călătorii din timp în timp în cele mai multe locuri din comitatele Transilvaniei, așa rog pe onor. intereseți eventualele însărcinări resp. înștiințări a mi-le comunica sub adresa de mai sus, ca ocazional să merg pe acolo și să pot face serviciul.

Mijlocire de procurare de instrumente nouă din primele fabrici din țară și străinătate.  
172 4-6

**Doi băieți**

să primească ca învățăcei în lucrătoria de ghetărie și cismărie a subscrisului

**TEODOR MOLDOVAN**

Str. Gușteritei Nr. 85 158 3-6  
Sibiu — Nagyszeben.

**Glasura pentru padiment**

a lui Nejedly

este cea mai durabilă și cea mai ieftină.  
Lustruirea se uscă numai decăt.

Deposit: 193 5-6

**Ludovic Fuchs.****Compactorie****Strada Cisnădiei Nr. 7.**

Subscrisul îmi iau voia a aduce la cunoștința onor. public, că mi-am deschis în Sibiu, str. Cisnădiei 7

**o compactorie**

și mă recomand pentru toate lucrările ce aparțin acestei branșe, cu observarea, că execut lucrările foarte frumos și în timpul cel mai scurt.

La tipărire pe bande (panglice) de cununi, cum și la reclame de placate în aur și argint îmi iau libertatea a atrage în deosebi atenția.

Cu distinsă stimă

**Moritz Kisch.**

205 2-3

**Cărți pentru școlile populare.**

Popescu-Șpan, Antăia carte de lectură, leg. —.40.

— Carte de cetire II, leg. —.60.

— Carte de cetire III, leg. 1.20.

Noul Abecedar de Dr. Petru Șpan, leg. —.40.

Carte de cetire a II-a de Dr. Petru Șpan, leg. —.50.

Petran Dr., Gramatica rom. elementară. I. pentru cl.

II și III broș. —.30.

— Gramatica rom. elementară. II. pentru cl. IV

broș. —.60.

Schullerus-Popovici, Carte de cetire maghiară, partea

I. leg. —.50.

— Carte de cetire și gramatică maghiară, partea II.

leg. 1.70.

— Carte de cetire, partea II., ediție redusă, B.

leg. 1.—.

**Manual pentru propunerea limbii maghiare în**

școlile populare cu limba de propunere română.

(Indigitați metodice și schițe de lecțiuni.) De

Dr. A. Schullerus și I. Popovici, broș. —.60.

**Icoanele de părete (edit. lui Hölzel) pentru învăț-**

mântul intuitiv și limbistic (vezi Manualul lui

Schullerus-Popovici pag. 26), I. Primăvara. II.

Vara. III. Toamna. IV. Iarna. V. Curte țărănească.

VI. Munții. VII. Pădurea. VIII. Orașul. Mărimea

icoanelor 140:98 centimetri. Prețul C. 6.60

pentru o icoană trasă pe pânză.

Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai

fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză, 12.65.

Tot aceea (B kiadás) cu împărțirea comitatelor.

C. 12.65.

— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) tras

pe pânză, 13.20.

— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe

(Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză, 12.65.

**Librăria W. Krafft în Sibiu.**

196 4-5

**FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.**

100 JUG. CAT.

Cei mai frumoși pomi roditori.

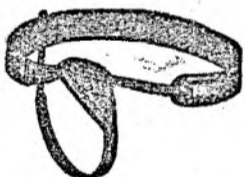
80,000 arbori fructiferi.  
1 milion plante pentru gard viu.  
1 milion sujete (pădureți).  
Arbori de promenadă, tufișe decorative  
roza poame cu boabe etc.

Cei mai buni altoi de vite.

1/2 milion altoi de vite  
Vite europene și americane  
cu și fără rădăcină.  
Cataloge și instrucțiuni de  
cultivare gratis.

ȘCOALELE de POMI și VIȚE de VIIE IMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

209 2-13

**Bandage patentate pentru hernie**

priv. imp. reg.

fără arc pe corp, cu arc pe pelotă.

Lei 14 buc. pe o parte  
> 22 > pe amb. părți  
Indicațiunea măsuri.

1) Incunjurul șoldului în centimetri; 2) Unde este hernia: la stânga, la dreapta sau în ambele părți; 3) Mărimea aproximativă a herniei: d. e. ca un ou de găscă, un ou de găină sau ca un pumn, etc. etc.

Această nouă construcțiune de bandage pentru hernie o pot recomanda ca cea mai sigură, practică și comodă ori-cărui care suferă de hernia cea mai gravă și îndelungată și chiar aceleia, care are ocupație grea. E recunoscută cu laude de toate autoritățile medicale și foarte bine recomandat.

**O. NEUPERT NACHFOLGER**

fabrioa de bandage

Viena I., Graben 39 A (în interiorul Trattnerhof)

Se espedează prompt cu ilustratul mod de întrebuintare contra ramburs.

Prospecte gratis la cerere.

191 5-10

**Schimbare de local!!!**

Comerțul de mașine de cusut și biciclete

**Carol F. Wultschner**

cum și atelierul lui și institutul de nickelat se află din 1 Sept. c. în  
str. Poplăcii 43 (Quergasse, colțul Hechtgasse).

Rugându-mă de binevoitorul sprigin, semnez

cu distinsă stimă

**Carol F. Wultschner**  
mechanic în Sibiu.

201 3-3

**Nu numai se cetim**

ci trebuie să și probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpferd

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E. mai înainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băieți) ca să avem un teint alb și liber de piștură, cum și o culoare delicată a feții.

Să află bucata cu 80 fileri în Sibiu la:  
Farmaciile la »Urs«, Piața-mică, A. Rummler,  
str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh.  
Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Gușteritei, Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighișoara la: farmacia Lingner, I. B. Misselbacher.  
86 24-50

**Ludovic Ferencz,**

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de toamnă

**noutățile**

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sako, Jaqueto, fracuri și haine de salen, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Baglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

14 34-

Nr. 758/1906,

206 2-2

## Publicațiune.

Comuna **Tălmăcel** vinde pe calea licitațiunei publice, cu eschiderea ofertelor ulterioare, **Duminică**, în 23 Septembrie st. n. a. c. la 4 ore d. a. în cancelaria comunală, circa 65 stângini metrici lemne de fag neplutite.

Lemnele vor fi duse la gara Tălmăciu din partea comunei.

Prețul strigării 17 cor. 40 fil. de stângin. Vadiu 150 cor.

Tălmăcel, în 10 Septembrie 1906.

Primăria comunală:

**Ioan Fanea**  
notar.

**Toma Nedelcu**  
primar.

## Publicare.

Comuna **Bungard** (J. Sibiu) dă în arândă pe 3 ani moara de lângă Cibin, cu 3 pietri. Licitația se va ținea în 30 Sept. n. la 3 ore p. m.

Condițiile mai detaliate se pot vedea în cancelaria comunei, în orele oficioase.

195 2-2

Primăria comunală.

Nr. 11664/1906.

210 1-1

## Publicațiune de târg din Timișoara.

## Târgul de țeară

de S. Mihaiu din anul acesta în Timișoara se va ținea din 27 Septembrie a. c. până inclusive 1 Oct. c.

Mânarea de ori-ce vite la târgul de țeară este permisă din 27 Sept., Joi dimineața dela 5 ore.

Timișoara, 30 Aug. 1906.

Dela căpitanatul orașenesc:

**Rudolf Bandl**, căpitan orașenesc.

## UNIFORME

pentru voluntarii de un an

se confecționează după cea mai nouă modă, elegant și cu șic, pe lângă prețurile cele mai ieftine la

## Ludovic Ferencz

institut pentru uniforme și vestimente bărbătești

**Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 30.**

203 2-



## In Agârbiciu

(Szászegerbegy, I. Mediaș)

este de dat în arândă din 15 Sept. 1906 până în 1 Martie 1907 o livadă bună, ca

## pășune pentru oi.

Mărimea e 34 jug. catastrale și 1037 stângeni □. Informații mai de aproape se pot afla în cancelaria comunală de acolo.

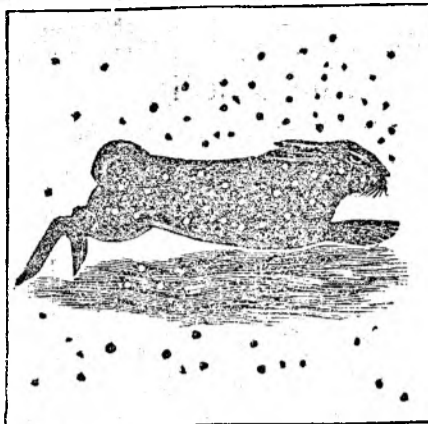
108 2-2

## Croitoreasă bună

sosită din București și lucrând numai după moda parisiiană, roagă pe onor. doamne să viziteze atelierul său.

**D-ra Adam**  
Strada Măcelarilor Nr. 30  
Etagiul I.

212 1-6



Ces. și reg.

fabricant de arme, de curte

**PETRU WERNIG**

Ferlach (Carintia).

204 2-5

ATELIER

pentru fabricarea de arme de precisiune.

Anul înființării 1867.

Adresa telegrafică:  
**PETRU WERNIG**  
FERLACH.

Premiat cu medalii de aur și argint.

## Preluare de ospetărie.

## Berărie, cu localități de curte

Strada Cisnădiei Nr. 51

mai înainte Speck — — — restaurant vechiu.

**Bere** bok de grad înalt, Transsylvania deschisă zilnic de mai multe-ori începere proaspătă (țap). — — —

**Bere de Steinbrueh**  
cu butelia o o o o o

Culină recunoscută  
de bună, fără a si-  
liți să înăm beutură

**Vinuri veritabile**  
curate o o o o o o o

Zilnic dejun mezeluri. — Prânz în ospetărie și în afară.

211 1-6

— Odaie separată pentru reuniuni. —

De sprigin binevoitor se roagă

**L. Kwanka.**

Grand Prix espoziția universală Paris 1900.

**Praf de Korneuburg a lui KWIZDA pentru nutirea vitelor,**  
mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

Prețul:

**1 șatulă cor. 1.40, 1/2 șatulă cor. —.70.**

De preste 50 ani în folosință în cele mai multe grajduri în lipsă de poftă de mâncare, mistuire slabă, spre îmbunătățirea laptelui și înmulțirea adunantei laptelui la vaci.



Veritabil numai cu marca de scutire aci alăturată.  
Preț-curanturi ilustrate gratis și franco, prin  
depositul principal

**Francisc Ioan Kwizda**

furnizor de curte c. și reg. austro-ungar, reg. român și princ. bulgar.  
Farmacist cercual, Korneuburg lângă Viena.

94 II. 10-25

## Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

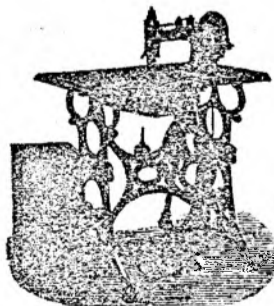
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

20 32-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.



Toate scareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, cleiari fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.



Tusa, îmbolnăvirile de catar, durerea de piept, îmbăloșirea, asudatul de noapte, horticăful, sunt adese-ori presemnele celui mai periculos dușman al sănătății noastre, al înfricoșatei

### tuberculose!



Trebue să stirpim reul în germine, și dacă el s'a ivit, trebue să ne dăm silința cu atât mai mult a-l înfrânge, spre acest scop servește

### Tuberinul lui Halapi

distins la expoziția engleză cu medalia de aur și diploma de onoare, recomandat de mulți medici, care într'adevăr înfrânge tuberculosa, delătură tusa, ușurează scupirea de sânge, disoalvă flegma. Deci cine voiește să se elibereze de acest rău sau să-l previe, să folosească și procure o sticlă de model cu 3 cor., sau o sticlă mare cu 5 cor. 77 18—40

Deposit principal pentru Austro-Ungaria:

**Farmacia „Apostel“**

Budapesta, Josefing Nr. 64/26.

### 500 Coroane plătesc celui-ce ar mai

căpăta vre-odată durere de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru trimitere franco 98 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș: farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denuțări de falsificare vor fi bine plătită. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 2 21—

## AMERICA.

### Plecarea din Havre în fiecare Sâmbătă.

### Bilete de călătorie prin linia franceză.

Trimitere bună și repede. Intreținere escelentă inclusive vin și licher. Bilete de călătorie pentru căile ferate americane la ori-ce stațiune cu prețuri originale. 182 6—13

Informații mai detaliate gratis și franco prin

### linia franceză

VIENA IV. Weyringergasse Nr: 8.

### Giuvaergiu și graveur

## A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14. SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Nusai în stilul cel mai nou.

Deposit de giuvaere, aur, argint și argint de China.

= Coa mal rezumită neguțeria de aurării. =

Deposit de oroloage de Geneva de aur și argint de cele mai fine pentru domni și dame.

Atelier propriu pentru lucrări nouă și reparaturi. 15 37—

= Serviola real. Garanția conștiențioasă. =

## La croitoria universală

200 3—5

Strada Poplăcii 8 SIBIU Strada Poplăcii 3

Se pregătesc tot felul de vestminte, civile și militare, ca: fracuri, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane, uniforme pentru tot felul de trupe, halne de teatru, cum și jachete de dame. Atrag deosebita atențiune a dlor voluntari asupra uniformelor ce se pregătesc în atelierul meu. Asemenea confecționez



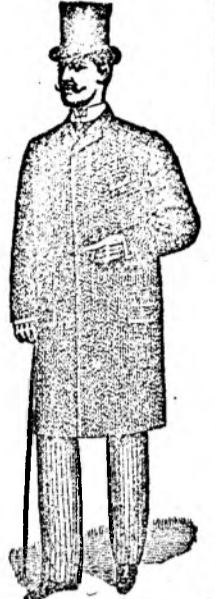
### reverenzi

în mod foarte solid, asupra cărora îmi permit a atrage atențiunea on. domni preoți și candidați de preoți. — Comande urgente se pot efectua și în timp de 24 ore. — Pregătirea primită în cursul de croit din Viena, pe care l-am absolvat cu succes, apoi praxa de mai mulți ani câștigată în diferite ateliere din Viena și Budapesta îmi dă posibilitatea de a satisface pe onorabilii mei mușterii atât prin o croială elegantă cât și prin executare întru toate corespunzătoare.

Rugând onoratul public român pentru binevoitorul sprigin prin comandarea de haine, semnez

cu deosebită stimă

**IOAN PETRAȘCU, măestru croitor.**



## Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru

căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte

31 18—26

articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

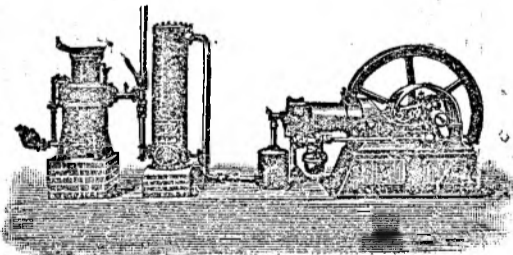
Comandele prin postă se efectuează prompt și conștiențios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

## LANGEN și WOLF

fabrică de motoare în Viena

cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei.



Motoare originale „Otto“ și locomobile pentru benzină și petrolu, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirator, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antrachit.

Aceste motoare de gaz aspiratoare sunt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal consumă 1½—2½ fileri material de ars. Mașinist sau focar e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslușiri, descrieri și figuri, cum și preliminară de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

**ANDREIU TÖRÖK**

fabrică de mașine și mori

Sibiu, Poarta-Cisnădiei.

163 9—28

Preste 300 de distincții înalte. Preste 30.000 motoare originale „Otto“ în mănare.

Condiții de piață favorabile. Garanția deplină și serviciu onulent.

## Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și cauza, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-runtul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e Institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă căpătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, surzii i-se întăresc, trupul lătrez se eliberează de seacă și suferința de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vladescă de ani de zile cu siguranță, repede și din încredințat cu metodelor sa propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de hăpăcă, de țevă, de tistică, de țira spinării, de nervi, urmările gonorei și ale sifilisului, boala sîbă, boala de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă leacuri Dr. Palócz de la 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminica până la 12 ore la amasă).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic specialist de spital: Budapesta VII. Kerepesi-út 10, 84 80—

## Carol Albert

croitor de cavaleri

— Sibiu —

Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de toamnă

● ● noutățile ● ●

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, cu deosebire deposit mare de stoffe englezești, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte, precum: Sacko, Jaquette, frăcuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

159 10—52

## Sirup de smeură

producție proprie

per chilo Cor. 1.50

la cumpărare în cantitate mai mare mai ieftin în proporție corespunzătoare, se poate căpeta la

Victor Jauernig

Strada Morii. 180 6—10

## În totdeauna bani în buzunar.

Până la 200 sau 300 Cor. lunar profit pentru doamne și domni din toate clasele și pretutindeni prin reprezentanți, lucrări de mână, adrese, etc. pentru articole de consum. Detaillii sub „Mercur“ Nürnberg 1, Fürtherstrasse 78. 178 6—10

Pentru tipar responsabil Herrle Metzger.



Nr. 4017 A

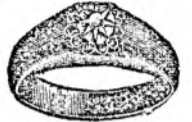
## IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Novități în toate soiurile de oroloage, juvaore, artioli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.



Nr. 8800



Nr. 9190

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coveriș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 3 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de aur sau argint e esaminat oficios și proba oficioasă vizibilă esact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

## Cunoscuta hârtie de țigaretă egipteană universală



# A I D A



(Yergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

## CAROL ALBRECHT.

Strada Oanei.

136 14—26

Fiecare imitație și rețipărare e punibilă.

## Singur veritabil e balzamu lui Thierry



179 6—52

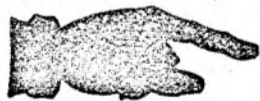
numai cu marca verde de călugărită. Scutit prin lege. De renume vechin, neîntrecut contra perturbațiilor de mistuire, sgârciurilor de stomach, colicei, catarului, durerilor de piept, influenței etc. Prețul: 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă mare specială cu închizătoare patent Cor. 5.— franco.

Altele de centifolii a lui Thierry recunoscută în general ca Non plus ultra contra tuturor ranelor cât de vechi, aprinderilor rănilor, absceselor și umflăturilor de ori-ce-fel. Prețul 2 borcane Cor. 3.60, trimite numai după espedarea înainte a banilor sau cu rambursă farmacia A. THIERRY în Prograda lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Broșură cu mii de scrisori de mulțămite, gratis și franco. Se poate căpeta în toate farmaciile mai mari și drogheriile medicinale.

## În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazia de a putea alege un bun



Clavir, \_\_\_\_\_

Mignon, \_\_\_\_\_

Pianino, \_\_\_\_\_

Harmonium, \_\_\_\_\_

în salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN și se recomandă cu căldură olavirele cu mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianști, cari știu prețul modul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ca sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă și contra influențelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit olavire folosite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în esecutiă cea mai solidă.

16 10—

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.